

časopis chovateľov
a milovníkov koní,
časopis pre kontrolu
úžitkovosti chovu koní.

Ročník 9, Číslo 2/2010

Vydavateľ:

Zväz chovateľov koní
na Slovensku

www.horses.sk
svetkoni@horses.sk
zchks@horses.sk

Šéfredaktor:

Ing. Lenka Polyaková

Tlač:

GARMOND Nitra
ul. Fr. Mojtu 10, 949 01 Nitra
tlaciaren@garmondnitra.sk

Grafická úprava:

Ing. Ivan Kido

Vychádza 4x ročne.

Predplatné + poštovné:

4 čísla 9,04 EUR

Cena priamy predaj:

1,66 EUR

Členovia ZCHKS zdarma.

Registované MK SR

Reg.číslo:

EV 3351/09

Distribúcia:

ZCHKS

tel.: +421 37 630 15 59

email: svetkoni@horses.sk

Foto na obálke:

Peter Tuska (HU) na koni Zengö

Autori: F. Gráz

Infoservis str.2

Predvýbery str.6

Bonitácie str.8

Hafling str.10

NŽ Topolčianky, š.p. str.11

Podstielka str.12

„NAJ“ Slovenský Chov str.13

Furmanské preteky str.14

CSI* TAX AUDIT Pezinok str.22

Motešice CCI**/* str.24

Cena JK Napoli Šamorín str.26

Výstava Dvory n. Žitavou ... str.27

Kabardinský kôň str.28

Svetová výstava haflingov ... str.30

Hafling v Rakúsku str.31

Inzercia str.32

Polovicu roka máme za sebou, chovateľská a športová sezóna je v plnom prúde. V mesiaci máj sa naši chovatelia opätovne dostali do hodnotenia o „NAJ“ chovateľa v kategórii teplokrvné kone, chladnokrvné kone a kone génových rezerv. Toto hodnotenie je významným ocenením všetkých chovateľov, pretože spoločnosť „NAJ chovateľov“ je jedným zo spôsobov ako oceniť každodennú chovateľskú prácu, trpezlivosť a chovateľský cit vo výbere rodičovského páru.

Všetky tieto atribúty máme možnosť vidieť aj na chovateľských výstavách a športových podujatiach, ktoré sa v týchto mesiacoch konajú. Čo ma veľmi teší je, že kalendár týchto podujatí je z roka na rok bohatší. Vyvrcholí v závere augusta medzinárodnou výstavou „Kôň 2010“ v Trenčíne a medzinárodným poľnohospodárskym veľtrhom „Agrokomplex 2010“ v Nitre, kde bude náš zväz zároveň organizovať II. ročník orby koňmi.

Historickým krokom v skvalitnení nášho chovu koní je zavedenie odchovni mladých kobýl. Po náročných legislatívnych krokoch a výberových konaniach sme mohli brány 5 odchovni otvorit' už v apríli. Som presvedčený, že túto možnosť dobrého odchovu budúceho kvalitného plemenného materiálu naši chovatelia využijú v maximálnej možnej miere a v budúcnosti budeme môcť konštatovať, že tento model výrazne prispel nielen ku skvalitneniu nášho chovu koní, ale aj k rozvoju vidieka a poskytnutia väčších možností pracovných miest.

M. Halo

Registrácia fariem koní

Opätovne upozorňujeme majiteľov koní na povinnosť zaregistrovania farmy koní vyplývajúcu z platnosti Vyhlášky č. 42/2010 o identifikácii a registrácii koňovitých. Bližšie informácie o registrácii nájdete na www.pssr.sk.

Výzva

Vyzývame všetkých majiteľov kobýl, ktorým sa v roku 2010 narodilo žriebä, aby zaslali modrú hlásenku o narodení žriebäť k registrácii na CE alebo uznanej chovateľskej organizácii najneskôr do 14 dní od narodenia žriebäťa.

DNA

Upozorňujeme všetkých majiteľov koní, ktorí spĺňajú podmienky schémy premalých a stredných podnikateľov, na možnosť podpory stanovenia DNA typu a pri stanovení otcovstva do výšky 70 % nákladov.

Osemdesiatnik Ing. Ivan MASEK

V máji oslávil významné životné jubileum jeden z nestorov slovenského jazdectva, tréner, jazdec, jazdecký funkcionár, komentátor a v neposlednom rade vzácny človek - Ing. Ivan Masek.

Narodil sa 11. 5. 1930 v Komárne. Ako syn dôstojníka prežil svoje detstvo a mladosť v Nových Zámkoch, Olomouci, Brne, Kroměříži a Nitre. Po skončení gymnázia začal študovať na Vysokej škole veterinárnej v Brne, po niekoľkých semestroch zo školy odišiel a nastúpil ako odborný inštruktor predmetu „Jazdectvo“ na VŠP v Nitre (dnes SPU). Zároveň tu externe študoval zootechnickú špecializáciu, ktorú v roku 1972 úspešne ukončil. Neskôr ako odborný asistent na Katedre špeciálnej zootechniky v predmete „Chov koní“ odovzdával svoje teoretické a praktické skúsenosti budúcim zootechnikom. Okrem pedagogickej práce na VŠP aj ako predseda JO Slávia pri VŠP vychoval množstvo jazdcov. Po odchode do dôchodku v roku 1995 nastúpil ako zástupca riaditeľa na SOUP v Šali, kde pokračoval vo svojej pedagogickej činnosti. O tom, že vek nezohráva žiadnu podstatnú úlohu, nás všetkých presvedčil na tohtoročnej bonitácii koní v Topolčiankach - svojim sviežim uvažovaním a neodmysliteľnými bonmotmi vytvoril príjemnú atmosféru.

Ivanko, do ďalšieho života ešte veľa pevného zdravia a mnoho krásnych chvíľ pri koňoch Ti prajú všetci, čo Ťa majú radi - a nie je ich málo.

Redakcia

Oprava

V Zozname žrebcov 2010 redakcia uviedla neaktuálnu fotku žrebca Cartouche d´Or. Majiteľke sa touto cestou ospravedlňujeme.

Nový žrebec v chove furiosa

Na základe rozhodnutia Výberovej komisie pre chov koní MP SR bol do plemenitby zaradený plemenný žrebec 3763 Kasr El Nil I-8. Tento elegantný čierny hnedák s vysokým podielom arabskej krvi bude pôsobiť v chove furiosa na stanici Motešice.

3763 Kasr El Nil I-8
furioso, hnedák, narodený v r. 1993
miery: 163 / 175 / 199 / 21,0 tel.: 090/5320 177
chov.: Žrebčín Motešice, maj.: Pevný Ján, Trenčín

201 Kasr El Nil I	163 Kasr El Nil
	247 Gazal I-2
889 Furioso II-2	Furioso II (F XLV-22)
	576 Furioso XXVI Lasička

Výkonnostné skúšky

Na základe žiadostí chovateľov o zaradenie žrebcov a kobýl do kontroly úžitkovosti boli pracovníkmi ZCHKS vykonané predvýbery žrebcov a kobýl plemien pod gesciou ZCHKS. Do 100- resp. 80-dňového testu bolo zaradených 63 koní. Na základe geografického rozloženia predvybraných koní boli stanovené predbežné termíny a miesta konania výkonnostných skúšok:

Skúšky	Termín	Miesto
Teplokrvné žrebce pre populáciu ST	5. 10. 2010	Šamorín
Žrebce plemena furioso	6. 10. 2010	Čierna Voda
Teplokrvné kobylы + kobylы plemena furioso	12. 10. 2010	Čierna Voda
Teplokrvné kobylы + kobylы plemena furioso	3. 11. 2010	Motešice
Žrebce, kobylы plemena nonius	3. 11. 2010	Motešice
Teplokrvné kobylы	10. 10. 2010	Východné Slovensko
Chladnokrvné žrebce, kobylы	10. 9. 2010	Západné Slovensko
Chladnokrvné žrebce, kobylы - VS	20. 10. 2010	Dobšiná
Žrebce a kobylы ŠŠP	9. 11. 2010	Veľké Pole

Šampionát slovenského teplokrvníka

Na základe súčasnej zložitej ekonomickej situácie ZCHKS oznamuje všetkým majiteľom koní slovenského teplokrvníka, že finále Šampionátu mladých koní slovenského teplokrvníka v roku 2010 bude otvorené pre všetky kone slovenského teplokrvníka spĺňajúce podmienky účasti v čl. II., platné na rok 2010 bez kvalifikácie.

Bližšie informácie o rozpise nájdu záujemcovia na stránkach SJF a ZCHKS. Finále sa uskutoční 25. - 26. septembra 2010 v Národnom žrebčine Topolčianky, š.p.

STOP na 5

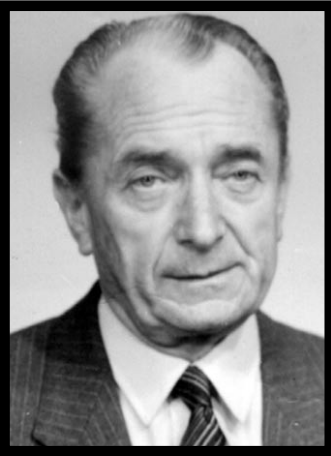
furmanských pretekov

Na základe zasadnutia rozhodcovskej komisie furmanských súťaží pri ZCHKS z dôvodu hrubého nešportového správania po skončení furmanských pretekov v Morovne dňa 15. mája 2010 má Ján Francisty zastavenú pretekársku činnosť na 5 furmanských pretekov organizovaných ZCHKS.

Dôvodom pre zastavenie pretekárskej činnosti menovaného bolo jeho nereagovanie na upozornenia rozhodcovského zboru a hrubé porušenie Pravidiel furmanov platných na rok 2010.

MVDr. Pavel Šarišský nás navždy opustil

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 26. mája 2010 nás vo veku nedožitých 88 rokov navždy opustila významná osobnosť slovenského chovu plnokrvníka a dostihov, koniar telom i dušou - MVDr. Pavel Šarišský.

Rodák z Levoče mal od malička blízky vzťah ku koňom a podľa jeho vlastných slov bol rád, že sa z tohto vírusu nevyliečil a sprevádzal ho po celý život. Počas druhej svetovej vojny študoval veterinárne lekárstvo na renomovanej univerzite vo Viedni, ktoré završil záverečnými skúškami a červeným diplomom na Vysokej škole veterinárnej v Brne. Svoju profesionálnu kariéru začínal v marci 1947 v Štátnom žrebčinci Prešov, ale po niekoľkých mesiacoch prešiel do žrebčína v Novom Tekove, kde zakladal chov noniusa a zároveň sa venoval aj klusáckej problematike. V roku 1963 zakotvil v Plemenárskom ústave, neskôr podniku v Šamoríne

a na poste šéfa chovu koní a veterinárneho lekára pôsobil až do odchodu do dôchodku v roku 1986. Významne sa pričinil o všetky najväčšie úspechy žltomodrých farieb na dostihových ováloch, akými boli triumfy Hviezdara (1971) a Bohatiera (1977) v Československom derby v Prahe či ďalšie klasické úspechy šamorínskych plnokrvníkov, alebo triumf ryšiaka Lancastera vo Veľkej pardubickej (1978). Zaslúžil sa aj o medzinárodnú chovateľskú kooperáciu a výmeny plnokrvných chovných kobýl so žrebčínmi v Rusku, Poľsku, Maďarsku a NDR, podieľal sa na importovaní skvelých plemenníkov: Scottish Rifla z Anglicka, Arcara zo slávneho nemeckého žrebčína Schlenderhan, Justusa a ďalších. Dlhé roky sme ho vídali ako uznávaného a vtipného dražiteľa koní na aukciách v Topolčiankach, pravidelne držal hlásateľský mikrofón na všetkých dostihových mítingoch na Slovensku. Od roku 1994 do roku 2001 zastával funkciu predsedu Hlavnej dostihovej komisie, kde vynikal najmä svojou diplomaciou, rozhľadom a skúsenosťami. Dodnes sme mu vďační za jeho cenné rady pri tvorbe dostihovej moderny na Slovensku. Bohatá bola aj jeho publikačná činnosť.

Takmer 60 rokov bol MVDr. Pavel Šarišský povestný svojou noblesou a šarmom, úzko spojený s chovom koní, dostihmi a jazdeckým športom na Slovensku, a zanechal v nich hlbokú brázdou. Bude nám všetkým chýbať. Posledná rozlúčka s ním sa konala aj za účasti širokej koniarskej verejnosti na mestskom cintoríne v Šamoríne v pondelok 31. mája 2010.

Česť jeho pamiatke!

JUDr. M. Šurda

VESTY A ČIAPKY NA DOBIERKU

Vesta s logom ZCHKS (farba zelená, cena 15 EUR)

Čiapka s logom ZCHKS (farba krémová, cena 7 EUR)

Objednávky posielajte na adresu ZCHKS
s uvedením veľkosti vesty (S, M, L, XL, XXL, XXXL).

Odišla legenda norického chovu na Slovensku

Pred pripúšťacím obdobím 2010 náhle uhynul jeden zo zakladateľov norického chovu na Slovensku - plemenný žrebec 4493 Galvani

Diamant XIV. Bol kúpený v roku 1996 v Rakúsku. Dôvodom nákupu bola potreba chladnokrvného plemenného žrebca, ktorý by pôsobil v šľachtiteľskom chove norika muránskeho typu v Dobšinej.

Na jeseň roku 1996, presne 4. septembra, sa vo Welse konal predvýber mladých 2,5-ročných chladnokrvných žrebčov. Tohto predvýberu sa zúčastnili aj zástupcovia MP SR, Východoslovenských lesov, š.p., Košice a zástupcovia ZCHKS. Celkovo bolo predvedených 20 mladých žrebčov, hodnotil sa exteriér a mechanika pohybu. Žrebec Galvani Diamant XIV skončil na druhom mieste.

Pôvodným zámerom bol nákup chladnokrvného žrebca z línie Schaunitz. Proti tejto požiadavke sa však vyslovila väčšina predsedov krajinských zväzov norika v Rakúsku, ktorí v konečnom dôsledku o predaji žrebčov do zahraničia vtedy rozhodovali. Došlo k dohode o nákupe žrebca Dalvani Diamant XIV a prevereného staršieho 12,5-ročného žrebca Edi Nero. Obidva žrebce boli ešte v priebehu mesiaca september 1996 dovezené na Slovensko. Žrebec Edi Nero nakoniec do plemenitby zaradený nebol.

Žrebec Galvani Diamant XIV pôsobil v plemenitbe 13 sezón. Dá sa konštatovať, že dost' podstatným spôsobom ovplyvnil populáciu norických koní na Slovensku. Z hľadiska kvality potomkov môžeme konštatovať jeho kladný prínos pre populáciu chladnokrvných koní. Celkovo za svoju pôsobnosť pripustil 196 kobýl v šľachtiteľskom chove v Dobšinej a 11 kobýl v zemskom chove. Žrebných po ňom zostalo 164 kobýl, čo predstavuje 83,63 % plodnosť. Narodilo sa po ňom 83 žrebčiek a 72 kobyliet. Potratilo 7 kobýl a dve kobyly uhynuli žrebné.

Z jeho potomstva boli do plemenitby zaradené zatiaľ 4 žrebce, všetky v triede „Elita“. Celkovo bolo do chovu zaradených jeho tridsať dcér, z toho 13 v ŠCH Dobšina.

Samozrejme, tento výpočet nie je konečný, pretože ešte má potomstvo medzi mladými koňmi a napríklad na jesenné výkonnostné skúšky 2010 sa pripravujú ďalšie 4 kobyly.

V. Šmelko

Zmeny v štatútoch PK

V zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 504/2008 zo 6. júna 2008, ým sa vykonávajú smernice Rady 90/426/EHS a 90/427/EHS pokiaľ ide o spôsoby identifikácie koňovitých zvierat, a Vyhlášky MP SR č. 42/ 2010 z 27. januára 2010, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat, ZCHKS požiadalo MP SR ako ústredný orgán štátnej správy o schválenie zmien v štatútoch plemenných kníh koní v článku 11. „Označovanie a identifikácia koní“.

Na základe našej žiadosti boli zo strany MP SR schválené zmeny v štatútoch PK plemien slovenský teplokrvník, chladnokrvník belgického typu, chladnokrvník norického typu, shetlandský pony, waleský pony, slovenský športový pony nasledovne:

11. Označovanie a identifikácia koní

11.1. Všetky kone sa označujú elektronickým označením - čipovou značkou.

11.2. Systém označovania závisí od špecifikácie chovu:

11.2.1. Šľachtiteľské chovy. Podmienkou zápisu do PK je označenie žriebäť elektronickým čipom. Nepovinné je označenie žriebäť pred odstavom výpalom: označením otca (začiatkové písmeno mena plemenného žrebca) v ľavom sedle, poradovým číslom žriebäť po otcovi v pravom sedle a vlastníckym symbolom na ľavom stehne.

11.2.2. V zemskom chove sa žriebäť označujú elektronickým čipom. V ľavom stehne žriebäť si môže dať chovateľ na základe schválenia Radou PK poverenou osobou vypáliť vlastnícky symbol, ktorý však nie je povinnou súčasťou označovania koní.

Elektronická čipová značka sa zakladá po identifikácii zvierat'a a aplikuje sa podľa medzinárodných zásad pre jej umiestnenie. Čipová značka musí spĺňať ISO normy 11784 a 11785. Pri čipovaní veterinárom je potrebný podrobný slovný a grafický popis odznakov a vírov od odborne spôsobilej osoby, poverenej uznanou chovateľskou organizáciou. U dovezených koní označených čipovou značkou, ktorá nespĺňa ISO normy 11784 a 11785, je povinnosťou majiteľa deklarovať pôvod koňa a dodať čítacie zariadenie pre jeho identifikáciu. Náklady spojené s deklaráciou pôvodu a identifikáciou koňa znáša majiteľ.

11.3. Výška vypálených čísel je 3,5 - 4 cm, u znakov 4,5 - 5 cm

11.4. Pri zápise žrebčov a kobýl do PK sa im evidenčne prideliuje základné číslo, ktoré sa nevypaľuje (zvieratá sú označené matričnými číslami alebo elektronickou čipovou značkou).

Na základe nejednoznačnej definície čl. 2.1., ktorý taxatívne nevylučuje jedince nesplňujúce podmienky maximálneho percentuálneho podielu arabskej krvi, navrhuje zmenu v štatúte PK plemena hafling:

2.1. Pôvod

Pri jeho posudzovaní sa do hlavnej plemennej knihy zapisujú jedince s rodičmi a ďalšími predkami zapísanými do plemenných kníh u nás alebo v asociáciách združených vo WHF, čiže výhradne čistokrvné jedince minimálne so 6-generačnými rodokmeňmi. Povolené percento arabskej krvi je 1,56 % pri výpočte zo 6 - generačného rodokmeňa.

11. Označovanie a identifikácia koní

11.1. Všetky kone sa označujú elektronickým označením - čipovou značkou.

11.2. V zemskom chove sa žriebäť označujú elektronickým čipom. Na ľavom pleci bude vypálený znak S/H/K. Na ľavé stehno sa pri zápise do PK vypáli znak v tvare plesnivca. Elektronická čipová značka sa zakladá po identifikácii zvierat'a a aplikuje sa podľa medzinárodných zásad pre jej umiestnenie. Čipová značka musí spĺňať ISO normy 11784 a 11785. Pri čipovaní veterinárom je potrebný podrobný slovný a grafický popis odznakov a vírov od odborne spôsobilej osoby, poverenej uznanou chovateľskou organizáciou. U dovezených koní označených čipovou značkou, ktorá nespĺňa ISO normy 11784 a 11785, je povinnosťou majiteľa deklarovať pôvod koňa a dodať čítacie zariadenie pre jeho identifikáciu. Náklady spojené s deklaráciou pôvodu a identifikáciou koňa znáša majiteľ.

11.3. Výška vypálených znakov je 7,5 - 8 cm, u plesnivca je priemer 10 cm.

11.4. Pri zápise žrebčov a kobýl do PK sa im evidenčne prideliuje základné číslo, ktoré sa nevypaľuje (zvieratá sú označené matričnými číslami alebo elektronickou čipovou značkou).

U koní plemien nonius, furioso a norik muránsky ostáva systém označenia v zmysle paragrafu 5 Vyhlášky č. 42/2010 nezmenený.

PREDVÝBERY

Na základe Metodického pokynu pre predvýber teplokrvných žrebcov na rok 2010 sa v jazdeckom areáli JK Mackovjak uskutočnil 11. mája 2010 prvý z troch predvýberov teplokrvných žrebcov. Komisii v zložení: doc. Ing. M. Halo, PhD. Ing. F. Grác a MVDr. Š. Karahuta boli predvedené štyri žrebce. Druhý predvýber sa uskutočnil 18. mája 2010 v novom areáli JK Napoly v Šamoríne. Zo siedmych prihlásených žrebcov sa predvýberu nezúčastnil jeden žrebec, jeden žrebec požiadal o individuálny predvýber. Z piatich zúčastnených žrebcov komisia v zložení: doc. Ing. M. Halo, PhD. Ing. F. Grác a MVDr. M. Hollý predvybrala štyri žrebce. Samostatný predvýber žrebcov pre populáciu furiosa sa uskutočnil v novom areáli Elán Čierna Voda. Komisii v zložení: doc. Ing. M. Halo, PhD., Ing. F. Grác, MVDr. E. Morvay a Ing. P. Görözdí sa predstavilo desať žrebcov, z ktorých boli predvybraté štyri. Na základe komplexného hodnotenia typu a pohlavného výrazu, exteriéru, mechaniky pohybu (krok, klus, cval) a skoku vo voľnosti komisia rozhodla, že do stodňového testu budú zaradené žrebce: predvýber Spiš. Nová Ves - Leandro - NF 97/07, SR Cassiaz H/50, For Fair H/36; predvýber Šamorín - Bojak D.L., Numero Uno, Boncadeau, Baloubino III, Rubicon; predvýber Čierna Voda - Furioso Rinaldo III G, Furioso Uhříčický, Furioso XXXVII-1 Móric, North Star XI-1 Maxim. V roku 2009 boli predvybraté žrebce Furioso XXIII-12 Lukáš a Cent I-16.

Spišská N. Ves 11. 5. 2010

Leandro - NF 97/07 - slovenský teplokrvný žrebec so slabšie vyjadreným pohlavným výrazom, s priemerným exteriérom a mechanikou pohybu, s dobrým skokom vo voľnosti - predvybratý. Majiteľ bol upozornený na možnosť absolvovania VS v roku 2011.

SR Cassiaz H/50 - trojročný holštýnsky žrebec s dobrým typom a pohlavným výrazom, bez vážnych exteriérových nedostatkov, s nadpriemernou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

For Fair H/36 - trojročný holštýnsky žrebec v primeranom type, so slabšie vyjadreným pohlavným výrazom, s výbornou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

Casidi H/83 - štvorročný holštýnsky žrebec v slabšom type, s nedostatkami vo fundamente, s priemernou mechani-

kou pohybu a slabším skokovým prejavom - nepredvybratý.

Šamorín 18. 5. 2010

Mobidik - trojročný holštýnsky žrebec v slabom type, bez pohlavného výrazu s vážnymi exteriérovými nedostatkami (horná línia), s dobrou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - nepredvybratý.

Bojak D.L. - trojročný holandský žrebec v primeranom type, so slabšie vyjadreným pohlavným výrazom, priemerným exteriérom, s dobrou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

Numero Uno - trojročný holandský žrebec v primeranom type, so slabšie vyjadreným pohlavným výrazom, s dobre nasadeným krkom, slabšou hornou líniou, s dobrou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

Boncadeau - štvorročný holandský žrebec v primeranom type, so slabšie vyjadreným pohlavným výrazom, so slabšou hornou líniou, s dobrou mechanikou pohybu a s výborným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

Baloubino III - štvorročný holštýnsky žrebec v dobrom type, s dobrým pohlavným výrazom, bez závažnejších exteriérových nedostatkov, s priemernou mechanikou pohybu a s priemerným skokovým prejavom - predvybratý.

Rubicon - trojročný hanoverský žrebec v dobrom type a s dobrým pohlavným výrazom, bez exteriérových nedostatkov, s nadpriemernou mechanikou pohybu a s dobrým prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý (individuálny predvýber).

Erste - trojročný trakénsky žrebec v slabšom typom, s nedostatkami vo fundamente a v mechanike pohybu a s priemerným skokovým prejavom - nepredvybratý.

Mustafa 2/07 - trojročný žrebec slovenského teplokrvnika v slabšom type, bez pohlavného výrazu, s priemernou mechanikou pohybu a slabším skokovým prejavom - nepredvybratý.

Čierna Voda 18. 5. 2010

Furioso Rinaldo III G - trojročný žrebec moravského teplokrvnika v dobrom type, s dobrým pohlavným výrazom, so slabším exteriérom (fundament, horná línia), s priemernou mechanikou pohybu a priemerným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý. Pri predvýbere bol zohľadnený pôvod žrebca ako jedného z posledných pokračovateľov línie Furioso XXIII.

Furioso Uhříčický - trojročný žrebec moravského teplokrvnika v „pôvodnom“ type furiosa, s dobrým pohlavným výrazom, bez závažných exteriérových nedostatkov, s priemernou mechanikou pohybu a slabším skokom vo voľnosti - predvybratý. Pri predvýbere bol zohľadnený pôvod žrebca. Z pohľadu pôvodu a percentuálneho zastúpenia hanoverskej krvi v rodokmeni kobyly JM 1 Jiskra (6,25 %) je využitie uvedeného žrebca v populácii furiosa na Slovensku v rozpore so Štatútom PK.

Catalin XI-15 Mao - trojročný žrebec plemena furioso v slabom type, bez pohlavného výrazu, so slabšou mechanikou pohybu a so slabým prejavom v skoku vo voľnosti - nepredvybratý.

Furioso XXV-27 Maják - trojročný žrebec plemena furioso v slabom type, bez pohlavného výrazu, so slabšou mechanikou pohybu a so slabým prejavom v skoku vo voľnosti - nepredvybratý.

Furioso XXX-2 Molotov - trojročný žrebec plemena furioso v slabom type, bez pohlavného výrazu, s priemernou mechanikou pohybu a so slabým prejavom v skoku vo voľnosti - nepredvybratý.

Furioso XXXVII-1 Móric - trojročný žrebec plemena furioso v „pôvodnom“ type starorakúskych koní, so slabším pohlavným výrazom, s dobrou mechanikou pohybu a s priemerným prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý. Pri predvýbere bola braná do úvahy nepríbuznosť žrebca Furioso XXXVII pre populáciu furiosa na Slovensku.

North Star XI-1 Maxim - trojročný žrebec furiosa v dobrom type s vysokým podielom arabskej krvi, s dobrým pohlavným výrazom, s dobrým exteriérom, s dobrou mechanikou pohybu a dobrým prejavom v skoku vo voľnosti - predvybratý.

Przedswit XIX-16 - trojročný žrebec plemena furioso v slabšom kondičnom stave, v slabšom type, s dobrým pohlavným výrazom, so slabšou mechanikou pohybu a s dobrým prejavom v skoku vo voľnosti - nepredvybratý. Komisia odporúča majiteľom predviesť žrebca na predvýber v roku 2011.

Na základe rozhodnutia komisie sa VS pre predvedené žrebce uskutočnia v prvej dekáde mesiaca október 2010 samostatne pre populáciu teplokrvných žrebcov športového typu a samostatne pre žrebce plemena furioso. V prípade záujmu majiteľov žrebcov plemena furioso o výber pre populáciu ST, musia žrebce absolvovať VS s populáciou teplokrvných žrebcov.

FG

Bojak D.L.

Leandro - NF 97/07

Boncadeau

Numero Uno

Casidi H/83

North Star XI-1 Maxim

SR Cassiaz H/50

Furioso XXXVII-1 Móric

For Fair H/36

Furioso Uhříčický

Rubicon

Furioso Rinaldo III G

CHRÁNENÝ CHOV SCHK DOBŠINÁ

Dňa 12. 5. 2010 sa v Dobšinej uskutočnila jarná bonitácia chráneného chovu norika muránskeho typu a predvýberu chladnokrvných kobýl. Výberovej komisii pre chov koní MP SR pracovala v zložení: predseda - doc. Ing. M. Halo, PhD., členovia - Ing. E. Kovalčík, PhD., Ing. F. Grác, Ing. V. Šmelko, Ing. L. Polyaková boli predvedené 4 norické plemenné žrebce (1 norický žrebec v zmluvnej držbe), 1 huculský plemenný žrebec, 53 norických a 4 huculské kobyly základného stáda, 27 chladnokrvných žriebät. Všetky predvedené kone boli vo veľmi dobrom kondičnom stave, s dobrou korektúrou kopýt. Ustajňovacie priestory boli vybielené a veľmi dobre pripravené k jarnej bonitácii. Typová a exteriérová skladba predvedeného stáda je vyrovnaná a na požadovanej úrovni chráneného chovu. Komisia vyradila kobyly 10-52 Ruža, 4394-29 Veľká, 13-3 Šarlota a 10-37 Puma (vek, resp. zdravotné problémy). Zároveň bolo predvybratých 6 kobýl na výstavu Agrokomplex 2010 v Nitre. Výberová komisia odporúča vrátiť do domovskej stajne majiteľa huculského plemenného žrebca 3512 Gurgul VIII z dôvodu jeho 2-ročného nevyužívania v plemenitbe.

Súčasťou bonitácie bol predvýber chladnokrvných kobýl. Do prípravy na výkonnostné skúšky na jeseň 2010 bolo predvybratých 5 kobýl z ročníka 2006: Š1-83 Lenka, GD-88 Leticia, GD-89 Ľubica, GD-90 Lagúna a GD-102 Lipa.

S komisiou počas bonitácie spolupracovali: Ing. J. Bystriansky a Ing. I. Viszlai za Lesy SR, š.p., B. Bystrica, OZ Revúca, Ing. P. Juhász za MP SR.

EXPERIMENÁLNY CHOV ROĽAN S.R.O. NOVÁ BAŇA

Dňa 5. 5. 2010 sa uskutočnila jarná bonitácia koní experimentálneho chovu SŠP a predvýber kobýl a žrebčov v spoločnosti Roľan s.r.o., Nová Baňa. Výberovej komisii v zložení: Ing. F. Grác (predseda), Ing. E. Mlyneková a Ing. L. Polyaková boli predvedené 3 plemenné žrebce (1 žrebec pôsobí v prenájme v ČR), 40 plemenných kobýl základného stáda a dorast: ročník 2007 v počte 6 kusov, ročník 2008 - 7 ks, ročník 2009 - 8 ks, predvýber: 2 žrebce a 6 kobýl na VS - jeseň 2010. Kondičný stav kobýl bol na úrovni zodpovedajúcej experimentálnemu chovu. Pri predvádzaní jednotlivých kobýl bolo zistené vysoké percento kobýl, ktoré neboli v roku 2009 pripúšťané. Z uvedeného dôvodu reprodukčné ukazovatele v stáde (natalita, plodnosť) nezodpovedajú požiadavkám kladeným na experimentálny chov. Zo strany majiteľa bol predložený pripárovací plán, ktorý bude posúdený z hľadiska príbuznosti a do 7. 5. 2010 späťne zaslaný chovateľovi.

Na základe zistených skutočností Výberová komisia pre chov koní MP SR stanovuje pre experimentálny chov koní v Roľan s.r.o. Nová Baňa nasledovné opatrenia:

- 1) Zabezpečiť uväzovanie kobýl a dorastu minimálne 1x za deň. Termín stály.
- 2) V spolupráci s veterinárnymi lekármi zabezpečiť gynekologické vyšetrenie jalových kobýl s určením anamnézy. Termín stály.
- 3) Zabezpečiť individuálne skúšanie kobýl 3x do týždňa. Termín stály.

4) Zabezpečiť výcvik predvybratých koní k VS na jeseň 2010.

5) Zabezpečiť vakcinácie a veterinárne vyšetrenia v zmysle platnej schémy pre koňovité na rok 2010.

6) Zabezpečiť odstav 1-ročných žriebät od matiek. Termín: od 6. 5. 2010.

V prípade, že situácia v chove (reprodukčné ukazovatele, obnova základného stáda kobýl bez VS, veterinárne opatrenia) bude pretrvávajúť i na jesennej bonitácii 2010, bude podaný návrh na zrušenie experimentálneho chovu.

S komisiou počas bonitácie spolupracovali: Bc. J. Lenč a J. Horánska za Roľan s.r.o., veterinárni lekári MVDr. K. Laco a MVDr. R. Krištín.

CHRÁNENÝ CHOV ŽREBČÍN MOTEŠICE

Dňa 26. 5. 2010 sa uskutočnila bonitácia v chránenom chove koní plemena furioso v Motešiciach. Komisia pracovala v zložení: poverený predseda - Ing. F. Grác, členovia - Ing. E. Kovalčík, PhD., Ing. P. Görözdí, Ing. P. Juhász za MP SR, MVDr. E. Morvay za ŠVPS. S komisiou spolupracoval doc. PhDr. S. Magál, CSc.

Bonitácia chráneného chovu začala v odchovni mladých žrebčov v objekte Cetuna prehliadkou jej ustajňovacích priestorov. Predvedených bolo 6 žrebčov z ročníka 2008 a 11 žrebčov z ročníka 2009. Pre zdravotné a exteriérové nedostatky sa z ročníkov 2008/2009 vyradujú žrebce Furioso XXIII-14 Narcis (letná vyrážka), Furioso XXV-28 Napoleon (špalíkové kopyto), Furioso XXV-29 Nikolaj (exteriér). Po ukončení bonitácie v Cetuni sa komisia presunula do Motešíc, kde na štvrtom dvore, boli najskôr predvedené plemenné žrebce v počte 7 ks. Ďalších päť žrebčov je v zmluvnej držbe, štyri žrebce sú vo vyššom stupni výcviku. Ďalej bolo predvedených 43 plemenných kobýl a dorast kobýl z ročníkov 2008 - 2009 v počte 19 ks. Deväť kobýl po VS je testovaných vo vyššom stupni výcviku. 4 žrebce a 8 kobýl bolo predvybratých na VS 2010.

Pri predvádzaní základného stáda absentovali v bonitačnej listine u žrebčov reprodukčné ukazovatele (počet pripustených kobýl, z toho narodených, pripárené v aktuálnom roku), u niektorých kobýl základné čísla, a u všetkých kobýl počet narodených žriebät (z toho žrebčov/kobýl), počet zaradených žrebčov a kobýl v chove. V budúcnosti je potrebné pri nasledujúcej bonitácii rozdeliť chovné kobyly na základné stádo chráneného chovu furiosa (len kobyly z bývalého ŠCH furioso a mladé kobyly po VS zaradené výberovou komisiou) spĺňajúce podmienky Štatútu PK plemena furioso a na stádo komerčné. Počas bonitácie bol predvedený plemenník Naum 42 importovaný z Maďarska a plemenník Kasr El Nil I-8. U plemenného žrebca Naum 42 ide o staršieho žrebca s overenou výkonnosťou. Podľa analýzy potomstva výberová komisia súhlasí s využitím žrebca Naum 42 v sezóne 2010/2011 v ŠCH. U žrebca Kasr El Nil I-8 komisia odporúča jeho využitie v populácii ŠCH pre rozšírenie krvnej základne.

Na základe zistených skutočností Výberová komisia pre chov koní MP SR ukladá pre chránený chov plemena furioso, SHR Dr. Slavomír Magál, CSc., nasledovné opatrenia:

1. Aktualizovať stav chráneného chovu koní v zmysle pokynov pre chránené chovy, do základného stáda zaraďovať len kobyly z bývalého ŠCH a kobyly

po absolvovaní VS.

Termín: stály, Zodpovedný: majiteľ

2. Dokladovať oficiálny pôvod POP / pas (5-generačný rodokmeň) importovaných kobýl v majetku Ludviga Bavorského pre potreby zápisu do PK.

Termín: 30. 6. 2010, Zodpovedný: majiteľ

3. Pri spracovaní jesennej bonitácií predložiť komisii plodnosť žrebčov za predchádzajúce obdobie.

Termín: stály, Zodpovedný: majiteľ

4. Pred začiatkom pripúšťacej sezóny 2011 predložiť na schválenie pripárovací plán pre kobyly z chráneného chovu.

Termín: stály, Zodpovedný: majiteľ

5. Doplniť bonitáciu o reprodukčné ukazovatele u kobýl (počet narodených žriebät, z toho žrebčov/kobýl, počet zaradených žrebčov/kobýl v chove, príslušnosť k rodine).

Termín: jesenná bonitácia, Zodpovedný: majiteľ

ŠLACHTITELSKÝ CHOV PD ČINGOV SMIŽANY

Dňa 11. 5. 2010 sa uskutočnila jarná bonitácia koní ŠCH chladnokrvníka belgického a norického typu v PD „Čingov“ Smižany. Výberová komisia pracovala v zložení: predseda - doc. Ing. M. Halo, PhD., členovia - Ing. F. Grác, Ing. E. Kovalčík, PhD., MVDr. Š. Karahuta, Ing. L. Polyaková a Ing. V. Šmelko. S komisiou spolupracovali: predseda PD „Čingov“ Smižany Ing. Š. Zekucia, za RVPS Poprad MVDr. M. Kurucová, za PI SR MVDr. P. Holakovský, Ing. Anton Vidiš.

Komisii bol predvedený plemenný žrebec 4591 Sylvan, ďalej bolo predvedených 11 plemenných kobýl základného stáda, 3 kobyly základného stáda Agro-urbár s.r.o. Hrabušice a dorast v počte 12 kusov. Kondičný stav žrebca a kobýl zodpovedá úrovni ŠCH. V budúcom období je potrebné venovať zvýšenú pozornosť korektúram koní, ktoré sú dlhodobým problémom. Opätovne neboli kategórie dorastu predvádzané na ruke, čo je v rozpore so zaužívanými pravidlami pre bonitácie ŠCH. Dorast od 1 roku a mladé kobyly pripravované na predvýber musia byť predvádzané na ruke.

V chove komisia odporučila uskutočniť nasledovné opatrenia:

1. Zabezpečiť vodenie dorastu na ruke pri bonitácii. Termín: stály
2. Spracovať pripárovací plán v zmysle dodržania čistokrvnej plemenitby.

FG

Pani Vidiš a Karahuta, členovia výberovej komisie

HODNOTENIE MLADÝCH KOBÝL

V sobotu 17. apríla 2010 sa v priestoroch Jazdeckého areálu SPU v Nitre kona-lo posudzovanie mladých haflingských kobýl a ich zaraďovanie do chovu. Hodnotiaca komisia pracovala v zložení: Dipl. Ing. Dr. Leopold Erasmus (A), Ing. František Grácz (SR), František Brienik (SR), Ing. Eva Mlyneková (SR), František Rindoš (SR). Zvodu sa celkovo zúčastnilo 12 kobýl, z toho desať 3-ročných a dve 4-ročné. Víťazkou zvodu sa stala kobyla Envy Me v majetku Petra Slováka z Podhorian - Sokol-níkov, druhá skončila kobyla Summer majiteľky RNDr. Zu-zany Kapustovej z Turian a tretie miesto získala ko-byla Crazy v majetku Matúša Kráľa z Pečeníc. Výsledky hodnotenia jednotlivých koní sú uvedené v tabuľke:

ZASADANIE RADY PK

Prítomní: Ing. F. Grácz, MVDr. C. Bonta, Ing. J. Slovák, Ing. Ľubomír Kapusta
Nepřítomní: Ing. A. Závacká, Ing. M. Kozánková, MVDr. M. Hižňanová

V zmysle Štatútu PK plemena hafling, čl. 9, boli prerokované nasledovné okruhy otázok:

- 1. Hodnotenie kobylы Molly v r. 2009
- 2. Príprava zvodu kobýl v roku 2010
- 3. Nová legislatíva v označovaní koní

K bodu 1: Na základe dodatočnej analýzy POP bolo zistené, že kobyla 32/06 Moly, ktorá bola dovezená na Slovensko spolu s matkou, nesplňa podmienky článku 7.2.2.1 Štatútu PK plemena hafling. Pri analýze POP bolo zistené, že kobyla 32/06 Moly má 4,296 % arabskej krvi (ďalej len ox):

ZRUŠENIE UZNESENIA RADY PK

Na základe analýzy MP SR ako ústredného orgánu štátnej správy, ktorý sa podieľa na plnení úloh v oblasti šľachtenia a plemenitby hospodárskych zvierat, ZCHKS ako organizácia poverená vedením plemennej knihy haflinga zrušil uznesenie zo zasadnutia Rady plemennej knihy haflinga, konaného dňa 7. apríla 2010 v Nitre, v súvislosti s kobylou 39/06 Molly.

Hafling: kobylы 3-ročné

Meno	Miery	Otec	Matka	Body	Umiestn.
Alíz	141/154/192/20,0	3583 Ninjo	3319 Andrea	6,88	5.
Anita	145/153/180/19,0	4535 Nugát	1146 Anka	6,71	8.
Arezza	145/154/170/19,0	Wolfgang	Amanda	6,47	9.
Crazy	146/156/188/20,0	Südwind	H/4502 Crisnelda	7,10	3.
Envy Me	147/155/175/19,0	3680 Ahnherr	3300 Elsie	7,52	1.
Finesse	147/155/175/19,0	3680 Ahnherr	Ferra	6,96	4.
Merry-N	147/160/190/19,8	3583 Ninjo	Modell-Mickle	6,86	6.
Natti	136/150/180/19,4	3526 Coombe Wood Niko GB	3182 Noami	6,74	7.
Summer	144/152/172/18,5	Amethist	3704 Saiga	7,18	2.
Wictoria	136/150/200/19,0	3526 Coombe Wood Niko GB	3322 Wanesa	6,10	10.

Hafling: kobylы 4-ročné

Meno	Miery	Otec	Matka	Body	Umiestn.
Gora	150/160/190/20,9	Ninjo 122 0596 99	Gejla	6,97	-
Ophelia	149/160/190/20,1	Allegro	Ortica 162063594	6,94	-

FG

zo strany otca (Nachtfolger) 3,126 % krvi ox a zo strany matky (Marina) 5,468 % ox. Povolné percento ox je 1,56 %. V zmysle článku 7.3 Štatútu PK plemena hafling ZCHKS uskutoční zmenu zápisu v PK a kobyle 32/06 Moly bude z uvedeného dôvodu zrušený zápis do HPK, vykonaný v roku 2009.

K bodu 2: Výkonný riaditeľ informoval prítomných o rozoslaní pozvánok na hodnotenie kobýl a žrebčov plemena hafling. Uzávierka pre katalóg je 12. 4. 2010.

K bodu 3: Výkonný riaditeľ ZCHKS informoval prítomných o Nariadení vlády č. 42/2010, ktoré rieši nové postupy pri trvalom označovaní jednotlivých plemien koní. Rada PK plemena hafling si osvojila návrh výkonného riaditeľa aby bol okrem trvalého značenia čipom zachovaný i výpal S/H/K v ľavom pleci a plesnivec

v ľavom stehne. V súvislosti s uvedenými zmenami poveruje výkonného riaditeľa vypracovaním návrhu zmien v Štatúte PK plemena hafling, čl. 11 „Označovanie a identifikácia koní“, v intenciách predneseného návrhu v termíne do 30. 6. 2010.

Po zasadaní Rady PK hafling bol majiteľ kobylы informovaný o prehodnotení zaradenia kobylы Molly.

FG

GENERÁLNE ZASADNUTIE H.I.F.

V dňoch 7. - 8. 5. 2010 sa konalo Generálne zasadnutie medzinárodnej organizácie H.I.F. na pôde Národného žrebčína Topolčianky, š.p. Zúčastnili sa ho predstavitelia členských štátov Poľska, Maďarska, Rakúska, Českej republiky a Slovenskej republiky.

Potešiteľný je záujem ostatných členských krajín mať svojich zástupcov v tejto uznávanej organizácii. O členstvo oficiálne požiadalo aj Nemecko. Cieľom medzinárodnej organizácie je zastupovať chovateľov čistokrvných huculských koní, pričom dôraz je kladený na prísne podmienky pre zaraďovanie jedincov do plemennej knihy na základe presne vymedzených kritérií medzinárodnej chovateľskej komisie H.I.F.

Na zasadnutí chovateľskej komisie boli prerokované dôležité otázky ďalšej spolupráce členských krajín v rámci medzinárodných chovateľských podujatí, vedenia plemenných kníh a centrálného registra huculských koní, ale aj školenia odborných medzinárodných posudzovateľov tohto plemena koní. Predstavený bol odborný medzinárodný projekt zmapovania populácie huculských koní v Európe pod gesciou najväčšieho chovateľa hucula - Poľska.

V rámci programu boli predstavitelom jednotlivých krajín predvedené plemenné huculské kobylы, plemenné žrebce a dorast, pričom konštatovali genotypovú aj fenotypovú vyrovnanosť topolčianskeho stáda po desaťročia.

Ing. E. Kovalčík, PhD.

Svet koní 2/2010

BONITÁCIA V TOPOLČIANKACH

V dňoch 19. - 20. 5. 2010 sa usku-točnila v Národnom žebčine Topolčian-ky, š.p., jarná bonitácia koní. Počas dvoch dní výberová komisia prehliadla 7 lipicanských pepinierov, 50 plemen-ných lipicanských kobýl, 7 shagya arabských pepinierov, 37 plemenných shagya arabských kobýl, 7 huculských pepinierov, 23 huculských plemenných kobýl, 5 pepinierov v chove plemena slovenský teplokrvník, 20 plemen-ných kobýl slovenského teplokrvníka, 2 kobylы arabské plnokrvné, 2 ko-byly arabské plnokrvné, mladé kone všetkých plemien do 3 rokov, 48 koní vo výcviku a 37 športových koní.

Komisia priaznivo hodnotila pripra-venosť všetkých objektov a koní k jar-nej bonitácii. Všetky chovné objekty a okolité prostredie boli dôstojne pripravené. Reprodukčné ukazova-tele koní na jednotlivých chovných objektoch boli na štandardnej úrovni. Napriek ťažkej a dlhej zime bol do-bre hodnotený aj kondičný stav koní, korektúry, podkutia kopýt a celkový vzhľad predvádzaných koní.

Zamestnanci NŽ Topolčianky zabez-pečili priebeh jarnej bonitácie na vy-sokej profesionálnej úrovni.

Súčasťou jarnej bonitácie bol pred-výber koní na skúšky výkonnosti, ale aj na medzinárodné chovateľské pod-ujatia. Na Európsky šampionát koní v rakúskom STADL PAURA boli vybrané dve shagya-arabské chovné kobylы: Shagya XXV-33 a Dahoman XI-16, obe v modernej - hnedej farbe.

Predvedená bola aj kolekcia ple-mien génových zdrojov lipican a hucul, ktoré budú Slovenskú republiku a Ná-rodny žrebčín reprezentovať na me-dzinárodnej výstave koní v nemeckom Offenburgu (21. - 25. júla 2010). V tomto mestečku sa každé dva roky pravidelne stretáva viac ako 400 vy-stavovateľov, chovateľov koní, výrobcov a predajcov jazdeckých potrieb z celej Európy na výstave EUROCHEVAL, ktorú navštívi viac ako 50 000 návštevníkov.

Komisia pozitívne hodnotila prvý ročník dorastu po plemennom žreb-covi Maestoso XIV Timrava, azda naj-známejšom lipicanovi, ktorý bol sym-bolicky darovaný Jej Výsosti Kráľovnej Alžbete II. Potomstvo sa javí exterié-rovo vyrovnané, s dobrou mechanikou pohybu, so silnou dominanciou otca.

Odborným prínosom jarnej bonitá-cie bol dlhoročný člen hodnotiacich a výberových komisií Ing. Ivan Masek, ktorý sa v tomto roku v zdraví dožil vý-znamného životného jubilea - 80-tich narodenín. Aj touto cestou mu pracov-níci Národného žrebčína Topolčianky želajú pevné zdravie a pretrvanie jeho obrovskej životnej sily a elánu do ďalšej „koniarskej“ práce.

Ing. E. Kovalčík, PhD.

Strana 11

V období posledných desiatich rokov je celosvetovo venovaná zvýšená pozornosť pachovým a plynným emisiám z chovu hospodárskych zvierat. Vzťah chovu hospodárskych zvierat a životného prostredia treba chápať z dvoch aspektov. Na jednej strane je dôležité vytvárať pre zvierat prostredie chovu, ktoré odpovedá fyziologickým potrebám zvierat a umožňuje správanie sa veľmi blízke prirodzenému. Na druhej strane nesmie chov zvierat negatívne vplyvať na prostredie. Obidva tieto aspekty majú k sebe veľmi blízko, možno povedať, že sa vzájomne ovplyvňujú. Preto je dôležité v chovoch hospodárskych zvierat používať nízkoemisné technológie, ktoré budú mať vplyv nielen na zníženie škodlivých emisií, ale budú prispievať k prostrediu chovu zodpovedajúcemu fyziologickým potrebám zvierat. Z tohto dôvodu je podstielka veľmi často diskutovaná téma chovateľov koní a zároveň veľmi dôležitá pre vytvorenie správneho welfare pre našich štvornohých športovcov. Podstielka sa výrazne podieľa na výžive a zdravotnom stave koní. V európskych krajinách sa používa slama a jej deriváty, piliny a hobliny. Produkty z dreva sú najčastejšie používanou alternatívou ku klasickej slame.

Klasické piliny odberáme priamo z pily alebo od stolára, a tak môžu obsahovať kusy dreva, cudzie predmety, klince atď. Tieto piliny sú z rôznych druhov dreva, ktoré môžu byť chemicky ošetrenejšie a u niektorých koní to môže vyvolať kožné alergické reakcie, pri pilinách z tvrdého dreva napríklad opuchy nôh. Taktiež ich kvalita nie je stabilná. Zároveň sa v posledných rokoch piliny využívajú ako náhrada plynu a elektriny na kúrenie. Z tohto pohľadu sa piliny stávajú ťažko dostupnou a zároveň v pravidelnom prístupe nespoľahlivou surovinou na podstielku koní. Ďalšou nevýhodou pilín ako podstielky je vysoký obsah pH, čo je nevyhovujúce pri zapracovaní pilinového hnoja do pôdy (zvýšené kyslosti pôdy).

Slama je tradičná podstielka, ktorá je bežne dostupná i napriek tomu, že jej kvalita je problematická. Aj tá najkvalitnejšia slama obsahuje vysoké percento choroboplodných zárodkov, t.j. baktérie, plesne a rôzne alergény. Pri manipulácii je vo veľa prípadoch jej spracovanie (nakládka, vykládka a uloženie) fyzicky náročné, dochádza k veľkej prašnosti v stajni. Pre zachovanie jej minimálnej kvality je skladovanie slamy náročné na skladovaciu kapacitu.

Balené hobliny vyrábajú špecializované firmy a sú dodávané v plastovom balení v rôznych objemoch. Na Slovensku neexistuje firma zaoberajúca sa daným produktom. Z tohto dôvodu je možné získať balené hobliny iba importom z Rakúska alebo od dileru, čo výrazne predražuje podstielku pre kone.

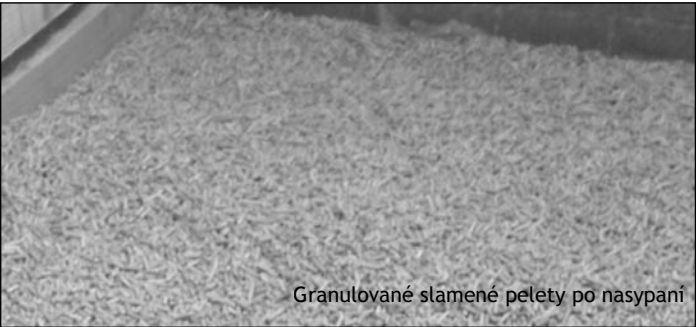
Jedným z moderných prvkov podstielky sú granulované slamené pelety. Ich možnosť využitia sme testovali v Jazdeckom klube Slávia SPU Nitra. Pokus trval 4 týždne a granulované slamené pelety boli naskladnené do 8 boxov pre športové kone. Plocha boxu je 13,5 m². Prvé naskladnenie bolo v objeme 200 kg a 250 kg. Každý deň bol priebežne z boxov odstraňovaný trus a mokrá podstielka. Po siedmich dňoch boli do boxov dopĺňané ďalšie granulované pelety v objeme 20 kg. Tak isto aj v druhom týždni 20 kg. V treťom týždni sme do boxov doplnili 30 kg a vo štvrtom týždni 40 kg. Celková spotreba pre jedného koňa na obdobie jedného mesiaca bola 200 kg

ako naskladnenie a 110 kg ako doplnenie podstielky. Priebežne počas celého obdobia pokusu bola v stajni meraná teplota a relatívna vlhkosť. Pre porovnanie sme obsah NH₃ zaznamenávali aj v boxoch, v ktorých ako podstielka boli použité piliny z ihličnatého dreva.

Na základe meraní, manipulácie a celkového posúdenia môžeme konštatovať, že pre zachovanie maximálnej pohody - welfare koní je na obdobie jedného mesiaca potrebné 200 - 250 kg slamených granulovaných peliet a 130 kg na doplnenie. Celková spotreba na obdobie jedného roka je cca 1 800 kg pre jedného koňa. Namerané hodnoty nám jednoznačne poukazujú na veľmi nízke hodnoty NH₃ v boxoch s použitou podstielkou zo slamených granulovaných peliet 0,5 ppm v porovnaní s hodnotami NH₃ v boxoch s pilinovou podstielkou, v ktorých sme zaznamenali v priemere 1,2 ppm. Tieto ukazovatele boli dosiahnuté pri použití granulovaných slamených peliet SF Horse Comfort spoločnosti SF Soepenberga, s.r.o.

Slamené granulované pelety sú bezprašným spôsobom zabezpečenia podstielky, čo je veľmi dôležité pre zachovanie zdravia dýchacích ciest koní. Na základe nízkeho obsahu choroboplodných zárodkov, neprítomnosti baktérií a žiadnych plesní je hygienický štandard veľmi vysoký. Absorpčná schopnosť slamených peliet je veľmi vysoká, a to na úrovni 400 - 450 %, čím sa čpavok uvoľňuje pomalšie ako z pilín alebo klasickej neupravenej slamy, čo výrazne prospieva k zlepšeniu vnútorného prostredia stajne. Z dôvodu celkovej ročnej spotreby a tvaru vo forme granúl je veľkou výhodou nenáročnosť na skladové priestory. Významným faktorom je aj cca o 2/3 menšie množstvo vyprodukovaného hnoja v porovnaní s klasickou slamou a o 1/3 v porovnaní s pilinovou podstielkou. Taktiež zrenie a rozklad hnoja z testovanej podstielky je oveľa rýchlejší, čo je veľkou výhodou pre jeho zapracovanie do pôdy. Ďalšou významnou výhodou v porovnaní s pilinovou podstielkou je skutočnosť, že slamený hnoj nezvyšuje kyslosť pôdy a v porovnaní s klasickou slamou jeho skladovanie nie je priestorovo náročné.

M. Halo¹, J. Vnuková²
¹SPU Nitra, ²SF Soepenberga Trnava

V posledných rokoch odvetvie živočíšnej výroby prechádza ťažkým obdobím, obdobím tzv. reštrukturalizácie, zmeňovania priorit a následne aj stavov hospodárskych zvierat. Chov koní je jeden z mála, ktorý zaznamenal postupný nárast svojich stavov. Dostatočná početnosť zvierat je nevyhnutná na zabezpečenie základnej produkcie potravinového reťazca, ale aj na kontrolu úžitkovosti, prostredníctvom ktorej dosiahneme chovateľský pokrok šľachtiteľského programu.

S nárastom stavov v roku 2009 stúpala aj kvalita našich koní. Majitelia sa so svojimi zverencami zúčastnili veľa medzinárodných podujatí, na ktorých získali rad popredných ocenení. Tieto medzinárodné skúsenosti budujú chovateľskú sebadôveru a pomáhajú rýchlejšie dosiahnuť požadovaný chovateľský efekt.

Hlavnou úžitkovou vlastnosťou koní je ich výkonnosť a jej výsledky nám zároveň slúžili v zostavovaní rebríčka najúspešnejších jedincov hodnotených plemien. Pomaly sa stáva tradíciou, že do „NAJ rebríčka“ sa dostáva najpočetnejšie plemeno koní chované na Slovensku - slovenský teplokrvník. Jeho výsledky máme možnosť porovnať nielen na výkonnostných skúškach a výstavách, ale aj športových kolbiskách. Základným kritériom hodnotených koní boli výsledky výkonnostných skúšok a rodokmeňová hodnota. Body za typ, exteriér a výkonnosť získavajú kone na výkonnostných skúškach. Je to hodnotenie ich momentálneho prejavu a dosiahnutej výkonnosti. Celková známka je dosiahnutý výsledok na týchto skúškach prepočítaný významovými koeficientmi a stanovuje ich zaradenie do jednotlivých tried. Rodokmeňová hodnota nám poskytuje komplexný obraz o hodnotenom jedincovi na základe jeho vlastného hodnotenia a hodnotenia jeho predkov v štyroch predchádzajúcich generáciách. V prípade rovnakého hodnotenia výsledkov výkonnostných skúšok o poradí hodnotených koní rozhodla práve rodokmeňová hodnota. Celkovo bolo hodnotených v troch kategóriách 58 koní.

V kategórii slovenský teplokrvník víťazstvo z 13 hodnotených koní získala kobyľa Lady S v majetku pani Valentovej z Agrospolu Košice. Vo všetkých hodnotených ukazovateľoch získala najvyššie bodové hodnoty. Kobyľa je prototypom moderného športového koňa, pochádza z kombinácie osvedčenej nemeckej športovej línie a pôvodnej domácej

krvi. V roku 2010 bude testovaná v športových súťažiach.

Najpočetnejšie zastúpenie bolo v kategórii génové rezervy, kde z piatich plemien (lipican, hucul, shagya arab, furioso a nonius) o prvenstvo bojovali kone z Národného žrebčína Topolčianky, š.p. Lipicanský žrebec Conversano VI-51 dosiahol vysokú rodokmeňovú hodnotu 9,27, ale o jeho víťazstve rozhodli stotiny v záverečnom hodnotení výkonnostných skúšok, čo zároveň odsunulo na druhú priečku kobyľu Shagya XXIX-14. Tretie a štvrté miesto obsadili kobyly plemena furioso v majetku pána Slavomíra Magála Gidran XVIII-3 a Furioso XXIII-7.

V kategórii chladnokrvných koní už tradične dominujú Lesy SR, š.p., SCHK Dobšiná s norikom muránskeho typu, kde jednoznačným spôsobom obsadili prvé tri miesta. Zvíťazila kobyľa Korina pred Kavkou a Klaudiou. Potešujúce je, že početnosť v kategórii chladnokrvných koní sa každoročne zvyšuje a zároveň sa aj rozširuje majiteľské zastúpenie.

V závere je potešujúce, že tak prestížny odborný časopis ako je Slovenský Chov zaradil chovateľov koní do elitnej spoločnosti NAJ chovateľ. Zároveň ma teší, že chovatelia koní svojimi výsledkami dokázali opodstatnenosť postavenia v tejto ankete a stávajú sa rovnocennými partnermi významných chovateľov nielen dom a ale aj v zahraničí.

M. Halo

Odvzdávanie ceny pani Valentovej z Agrospolu Košice

NAJ SLOVENSKÝ CHOV - ÚDAJE ZA KONE SLOVENSKÝ TEPLOKRVNÍK

Meno koňa	Nar.	Pohl.	Chovateľ	Majiteľ	Typ	Exter.	Výkon.	Spolu	Rod.h.
Lady S 420/05	2005	k	Agrospol Košice	M. Valentová, Košice	8,57	8,04	8,70	8,6	9,35
Lagúna	2006	k	Dr. S. Magál, Chorv. Grob	MBL s.r.o. Chorvátsky Grob	8,23	7,88	8,78	8,5	9,30
Constance 290/06	2006	k	RD servis, s.r.o., Čížatice	Agromil P a.s., Košice	8,40	7,90	8,20	8,2	9,28
Lady-N (La 8)	2003	k	NŽ Topolčianky, š.p.	NŽ Topolčianky, š.p.	8,30	8,21	9,14	8,8	9,27
L´Amour (Pa 53)	2003	k	NŽ Topolčianky, š.p.	NŽ Topolčianky, š.p.	8,70	8,58	8,96	8,8	9,26
Libora (BDM-3)	2005	k	NŽ Topolčianky, š.p.	NŽ Topolčianky, š.p.	8,60	8,38	8,75	8,6	9,24
Sofie 288/06	2006	k	RD servis, s.r.o., Čížatice	Agromil P a.s., Košice	8,30	7,90	8,00	8,0	9,14
Suelin 113/06	2006	k	J. Gvušč, Huncovce	J. Gvušč, Huncovce	7,47	7,05	7,50	7,6	8,95
Daen 186/05	2005	k	RD servis, s.r.o., Čížatice	Agromil P a.s., Košice	7,73	7,70	7,48	7,6	8,88
Lipka 23/06	2006	k	J. Čambal, Ivánka pri Dun.	MBL s.r.o. Chorvát. Grob	7,57	7,33	7,74	7,6	8,49
Alma-Ata 79/06	2006	k	Agrospol Košice	M. Valentová, Košice	7,90	7,69	7,52	7,6	8,43
Casa Blanca 76/06	2006	k	Agrospol Košice	M. Valentová, Košice	7,77	7,44	7,26	7,4	8,26
Christian 274/06	2006	ž	I. Lehocká, Bratislava	Ing. K. Žiaková, Bzince p. Jav.	7,26	7,49	8,25	7,9	8,01

Nová Bystrica - ťažký ťah

Nástup

Morovno - dekorácia

NOVÁ BYSTRICA

V sobotu 24. 4. 2010 sa konala súťaž furmanských záprahov v nádhernom kysuckom prostredí v obci Nová Bystrica. Obec je situovaná asi 40 km od poľských hraníc a zhruba 20 km od Moravy, čo je dobrý predpoklad pre chov chladnokrvných koní. Toto podujatie bolo zorganizované už tretí raz, o čom svedčí aj gradujúca úroveň organizácie, ktorú bravúrne zvládla rodina Petriková. Súťažili nielen klasické dvojzáprahy, ale nakoľko sme sa nachádzali v prostredí blízkom našim poľským susedom, na podujatí súperili aj jednozáprahy. Počasie furmanom prialo a tak si aj diváci mohli vychutnať krásny zážitok furmanských pretekov. Podujatie sa konalo pod záštitou podpredsedníčky Národnej rady SR Anny Belousovej a poslanca NR SR Štefana Zelníka.

V prvej súťaži v kategórii dvojzáprahov si prvé miesto vybojoval Ľuboš Dobrotka z Brusna s koňmi Jumbo a Gaštanko, na druhom sa umiestnil zahraničný pretekár z Poľska Piotr Kubica s koňmi Burik a Mašlak a tesne za ním Patrik Játy zo Pšurnovic, ktorý priahal dvojicu Litvor a Bandy. U jednozáprahov bol prvým Miroslav Šúlava z Klubiny s koňom Pejo II, druhý skončil Jaroslav Konečný z Vychylovky s koňom Pejo V a ako tretí Ľubo Chromec z Trenč. Kľačian s koňom Mat'o.

V druhej súťaži sa najlepšie podarilo začeliť Ľubošovi Dobrotkovi, následne to dokázal Patrik Játy a na treťom mieste skončil Piotr Kubica z Poľska. V jednozáprahoch sa furmanom veľmi nedarilo nakoľko začelil len Miroslav Šúlava.

V ťažkom ťahu opäť potvrdil kvalitu svojich koní prvým miestom Ľuboš Dobrotka, ktorý potiahol 22,2 m, len o 2,5 m menej potiahli kone Paľo Kitaša z Golianova a pochválil tretím miestom sa mohol Ján Blizňák z Valašského Meziříčí (ČR). Jednozáprahy vyhral Jaroslav Konečný, druhý skončil domáci pretekár Jozef Drozd a ako tretí Mário Janiček z Čadce.

Celkovým víťazom bol v týchto furmanských pretekoch neprekonateľný Ľuboš Dobrotka, sekundoval mu Patrik Játy a na krásnom treťom mieste Pavol Kitaš.

Z. Hargašová, M. Dobiáš

MOROVNO

V regióne Hornej Nitry, v obci Morovno, sa dňa 15. 5. 2010 uskutočnili furmanské preteky pod záštitou ZCHKS, poslanca Národnej rady SR Jaroslava Izáka a starostu obce. Furmanská súťaž má už niekoľkoročnú tradíciu a vysokú úroveň, o čom svedčí aj početná účasť furmanov, pre ktorých boli veľkou motiváciou hodnotné vecné aj finančné ceny. Pretekcom dodalo náročnosť aj počasie, ktoré bolo v priebehu týždňa veľmi daždivé a znechalo trať značne rozmočenú.

Neobvykle sa začínalo s druhou disciplínou - práca s kladou, ktorú vyhral

Patrik Játy zo Pšurnovic. Na druhom mieste sa umiestnil o pár stotín sekundy pomalší Pavol Kitaš z Golianova a víťaznú trojicu uzatvoril Ján Debnár z Handlovej.

Vozatajský parkúr bol postavený náročne, nakoľko na prekážkach „U“ a „L“ furmani a ich kone často získavali zbytočné trestné body. V najlepšom čase a bez trestných bodov sa podarilo parkúr ukončiť Patrikovi Játymu, čím obsadil prvé miesto, za ním s horším časom, no tiež bez trestných bodov sa umiestnil Jozef Vrecko z Nevidzian. Ako tretí skončil Jozef Halas z Podolia s 5 trestnými bodmi.

V kráľovskej disciplíne - ťažkom ťahu jednoznačne zvíťazil Ľuboš Dobrotka z Brusna s osvedčeným párom koní Jumbo a Gaštanko. O niečo menej potiahol Ján Krnáč z Majerov s brabanskými belgikmi Rigo a Falco, a tretiu pozíciu si vybojoval Ján Francisty z Krupiny s ardénskymi koňmi Diva a Tango.

Celkovým víťazstvom v Morovne potvrdil výbornú formu seba a svojich koní vynikajúco pripravený Patrik Játy. Boj o celkové druhé miesto prebiehal medzi Ľubošom Dobrotkom a Milanom Podolanom z Lubiny, kde lepšie umiestnenie v ťažkom ťahu rozhodlo v prospech Dobrotku.

Z. Hargašová, M. Dobiáš

BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

Počas krásnej slnečnej soboty 29. mája 2010 sa konali furmanské preteky v meste Bánovce nad Bebravou. Kolbisko pre koníky bolo situované nezvykle - priamo v centre mesta, časť Zelená Lúka. Podujatie bolo spojené s viacdnovými oslavami MDD, ktorých sa zúčastnil obrovský počet divákov, a aj počas pretekov mali vystúpenia rôzne hudobné skupiny. V ten deň sa pretekov zúčastnil väčší počet furmanov, čo dodalo zápoleniu obrovskú iskru.

V prvej súťaži sa víťazom stal Jozef Halas z Podolia, ktorý mal zapriahnutú skúsenú dvojicu Sylva a Brenda. Ako druhý skončil domáci pretekár Miroslav Kubelák a za ním o dve stotiny sekundy pomalší Ľuboš Dobrotka z Brusna.

Práca s kladou priniesla veľa obvyklých nedorozumení pri začelovaní dreva, ktoré napokon rozhodcovský zbor na mieste vyriešil. S najlepším časom a bez trestných bodov preťal cieľovú líniu Jozef Matejčík z Chocholnej so svojim dvojzáprahom muránskych noríkov. Druhé miesto obsadil Ľuboš Dobrotka a tesne po ňom nasledoval Pavol Pavelek z Uhrovcu.

Najväčšími silákmi dňa sa stal pár koní Ľuboša Dobrotku, ktorý priahal Jumba a Gaštanka. Na druhom mieste bol pomerne vyrovnaným súperom Milan Podolan z Lubiny. Tretie miesto patrilo Danielovi Gnidovi z Vitanova.

Počas furmanských pretekov v Bánovciach sa najlepšie darilo Ľubošovi Dobrotkovi, ktorý právom skončil na prvom mieste. Druhým na pomyslenom stupienku víťazov bol Milan Podolan a hneď za ním na treťom mieste skončil Daniel Gnida.

Z. Hargašová, M. Dobiáš

Gorej a Gaštanko

Bánovce nad Bebravou - dekorácia

Bánovce nad Bebravou - práca s drevom

CHOCHOLNÁ - VELČICE

Tretiu júnovú sobotu si na usporiadanie ďalších furmanských pretekov zo seriálu „O pohár ZCHKS“ vybrala rodina Jozefa Matejíka z Chocholnej - Velčíc. V tejto oblasti sa stáva takmer pravidlom daždivé počasie, ktoré hrozilo aj tentokrát, no nakoniec sa umúdriilo a umožnilo 18-tim furmanom aj divákovi príjemné prežitie tejto udalosti.

Organizátor pripravil v prvej disciplíne trať s náročne riešenými 11 prekážkami. Najlepšie si s nimi poradil hosť z Českej republiky Peter Vlasič z Ladnej, ktorý prehľadne zvíťazil s vynikajúcim časom a bez trestných bodov. Za ním, tiež bez trestných bodov, skončil Milan Podolan z Lubiny a víťaznú trojicu uzatvoril Juraj Dovina z Kalnice.

Prácu so zradným a nerovným drevom najlepšie zvládol Patrik Játy zo Pšurnovic. S rozdielom len 3 sekúnd výborne začel a druhú priečku obsadil Ľuboš Dobrotka z Brusna s osvedčeným párom J.R. a Gaštanko. Medzi víťazov sa na tretiu pozíciu zaradil Pavol Kitaš z Golianova.

Ťažký ťah, divácky najatraktívnejšiu disciplínu, s veľkým náskokom vyhral Ľuboš Dobrotka, ktorý ako jediný potiahol hraničnú vzdialenosť 40 m a víťazstvo v tejto súťaži sa pre neho stáva takmer pravidlom. Výbornú formu potvrdil aj Milan Podolan s krásnym párom sliezskych noríkov Nacho bečvanský 1 a 2, s ktorými obsadil druhé miesto. Tretí skončil prekvapivo Tomáš Jakubík zo Slopnej.

Najvyrovnanejšie výkony počas celej súťaže podával Milan Podolan, čo mu zabezpečilo prvenstvo v celkovom poradí pretekov. Smola v prvej disciplíne odsunula Ľuboša Dobrotku na druhú pozíciu záverečného hodnotenia a z tretej priečky sa tešil Daniel Gnida z Vitanovej s koňmi Valér a Buro.

Organizátor opäť potvrdil vysokú úroveň svojich pretekov s výborným povrchovým, prekážkovým i technickým zabezpečením, čím vytvára kvalitné podmienky pre testovanie výkonnosti chladnokrvných koní.

Z. Hargašová, M. Dobiáš

Chocholná-Velčice - dekorácia

Chocholná-Velčice

J. Halas s koňmi Sylva a Brenda

Chocholná-Velčice - slávnostný sprievod

Nová Bystrica - 24. 4. 2010 - dvojzáprahy											
Furman	Kone		Furmanský slalom			Práca s drevom		Ťažký ťah		Celkove	
			tr.body	čas (min.)	umiest.	čas (min.)	umiest.	vzdial. (m)	umiest.	bodov	umiest.
Dobrotka Ľuboš	Jumbo	Gaštanko	0	2:06	1.	1:35	1.	22.2	1.	3	I.
Játy Patrik	Litvor	Bandy	0	2:31	3.	1:46	2.	15.7	5.	10	II.
Kitaš Pavol	Narex	Mišo	5	2:09	4.	2:25	5.	19.6	2.	11	III.
Kubica Piotr	Burik	Mašľak	0	2:18	2.	1:52	3.	13.9	6.	11	IV.
Blizňák Ján	Neros	N. Salazar	28	2:53	6.	vył.	8.	19.0	3.	17	V.
Pavelek Pavol	Lukáš	Zuza	vył.		9.	2:26	6.	17.3	4.	19	VI.
Matejík Jozef	Bret	Jantár	5	2:29	5.	vył.	8.	11.9	7.	20	VII.
Kitaš Peter	Gaštan	Maťo	32	2:57	7.	1:55	4.	3.1	10.	21	VIII.
Jakubík Tomáš	Pejo	Lugoša	45	3:05	8.	vył.	8.	10.3	8.	24	IX.
Jedinák Anton	Tonda	Peja	vył.		9.	2:35	7.	10.0	9.	25	X.
Šnegoň Anton	Bubo I	Bubo II	vył.		9.	neštartov.		neštartov.			

Morovno - 15. 5. 2010 - dvojzáprahy											
Furman	Kone		Práca s drevom		Furmanský slalom			Ťažký ťah		Celkove	
			čas (min.)	umiest.	tr.body	čas (min.)	umiest.	vzdial. (m)	umiest.	bodov	umiest.
Játy Patrik	Bandy	Litvor	2:31	1.	0	2:15	1.	30.0	7.	9	I.
Dobrotka Ľuboš	Jumbo	Gaštanko	2:52	4.	25	1:49	15.	39.6	1.	20	II.
Podolan Milan	Nacho bečv.1	Nacho bečv.2	3:03	6.	10	2:00	9.	31.1	5.	20	III.
Blizňák Ján	Nacho Salazar	Neros	3:07	9.	10	1:43	8.	31.4	4.	21	IV.
Halas Jozef	Sylva	Berta	3:06	8.	5	1:43	3.	27.4	10.	21	V.
Vrecko Jozef	Artuš	Neguš	3:02	5.	0	2:23	2.	23.3	14.	21	VI.
Reichel Ján	Bris	Neron	3:04	7.	10	1:41	7.	28.9	8.	22	VII.
Kitaš Pavol	Gaštan	Narex	2:39	2.	20	1:45	12.	27.6	9.	23	VIII.
Francisty Ján	Diva	Tango	3:13	10.	20	2:04	13.	34.0	3.	25	IX.
Krnáč Ján	Falko	Rigo	5:42	20.	5	2:31	4.	37.0	2.	27	X.
Debnár Ján	Mišo	Luca	2:46	3.	60	2:36	17.	25.6	11.	31	XI.
Matejík Jozef	Ľuboš	Jantár	3:14	11.	5	2:58	5.	20.0	17.	33	XII.
Mak Juraj	Gorej	Buro I	3:29	14.	73	3:02	18.	30.5	6.	38	XIII.
Jakubík Tomáš	Pejo	Lugaša	3:23	13.	15	2:20	10.	12.6	20.	43	XIV.
Gnida Daniel	Valér	Bura	3:17	12.	30	2:01	16.	21.8	16.	44	XV.
Pavelek Pavol	Lukáš	Zuza	4:30	19.	20	2:24	14.	25.5	12.	45	XVI.
Sudár Miroslav	Liso	Linda	4:19	18.	15	2:39	11.	15.5	19.	48	XVII.
Osvald Ľuboš	Šaňo	Lisa	vył.	22.	7	3:01	6.	10.0	21.	50	XVIII.
Slava Ján	Namor	Mišo	3:35	16.	95	3:09	21.	23.4	13.	52	XIX.
Kitaš Peter	Maťo	Gaštan II	3:34	15.	80	2:36	20.	17.0	18.	53	XX.
Bajnok Jozef	Síva	Lena	5:51	21.	97	3:11	22.	21.9	15.	57	XXI.
Palcut Jozef	Betina	Cigán	3:43	17.	75	2:45	19.	10.0	21.	57	XXII.

Bánovce nad Bebravou - 29. 5. 2010 - dvojzáprahy											
Furman	Kone		Furmanský slalom			Práca s drevom		Ťažký ťah		Celkove	
			tr.body	čas (min.)	umiest.	čas (min.)	umiest.	vzdial. (m)	umiest.	bodov	umiest.
Dobrotka Ľuboš	Jumbo	Gaštanko	0	1:48:38	3.	2:42:31	2.	72.60	1.	6	I.
Podolan Milan	Nacho bečv.1	Nacho bečv.2	5	1:52:02	4.	4:04:00	9.	67.40	2.	15	II.
Gnida Daniel	Valér	Buro	12	2:06:25	6.	3:48:41	7.	63.90	3.	16	III.
Halás Jozef	Sylva	Brenda	0	1:42:12	1.	3:56:18	8.	33.80	7.	16	IV.
Vrecko Jozef	Artuš	Neguš	17	2:16:50	7.	3:47:22	6.	35.75	4.	17	V.
Kubelák Miroslav	Kamila	Alica	0	1:48:13	2.	4:09:44	10.	35.60	5.	17	VI.
Kitaš Pavol	Narex	Cíla	5	1:58:25	5.	3:41:29	5.	32.30	8.	18	VII.
Matejík Jozef	Ľuboš	Jantár	19	2:08:41	8.	2:40:12	1.	31.10	9.	18	VIII.
Pavelek Pavol	Lukáš	Zuza	24	2:08:28	9.	3:00:06	3.	30.50	11.	23	IX.
Haršani Pavol	Dolina	Sandra	55	2:54:22	10.	3:12:30	4.	13.85	12.	26	X.
Mak Juraj	George	Gorej	118	2:58:22	12.	4:22:09	11.	34.60	6.	29	XI.
Pastierik Marian	Goron	Gaštan	103	2:23:31	11.	5:02:24	13.	11.80	13.	37	XII.
Záhumenský Vlad.	Don	Gaštan			vył.	4:54:13	12.	30.80	10.	46	XIII.

Chocholná - Veľčice - 19. 6. 2010 - dvojzáprahy											
Furman	Kôň		Furmanský slalom			Práca s drevom		Ťažký ťah		Celkove	
			tr.body	čas (min.)	umiest.	čas (min.)	umiest.	vzdial.(m)	umiest.	bodov	umiest.
Podolan Milan	Nacho bečv.1	Nacho bečv.2	0	3:31	2.	3:40	6.	33.9	2.	10	I.
Dobrotka Ľuboš	J.R.	Gaštanko	10	3:19	11.	2:22	2.	40.0	1.	14	II.
Gnida Daniel	Valér	Buro	2	4:02	5.	3:11	4.	21.8	6.	15	III.
Hodulík Viliam	Hviezda	Fuxo	0	3:55	4.	3:23	5.	20.6	9.	18	IV.
Dovina Juraj	Gaštan	Juro	0	3:45	3.	3:47	7.	20.0	10.	20	V.
Kubelák Miroslav	Kamila	Alica	5	3:34	8.	4:42	11.	25.2	4.	23	VI.
Játy Patrik	Litvor	Bandy	35	4:34	13.	2:18	1.	15.2	11.	25	VII.
Kitaš Pavol	Narex	Cíla	5	3:41	9.	2:59	3.	11.4	13.	25	VIII.
Jakubík Tomáš	Peja	Lugaša	5	3:44	10.	5:28	14.	31.2	3.	27	IX.
Kitaš Peter	Don	Gaštan	5	3:29	7.	4:26	8.	11.2	14.	29	X.
Pavelek Pavol	Lukáš	Zuza	84	5:19	17.	4:34	10.	24.9	5.	32	XI.
Dobrotka Ľuboš	Gorej	Georgi	77	5:07	15.	4:32	9.	20.7	8.	32	XII.
Matejík Jozef	Ľuboš	Jantár	5	3:28	6.	4:48	12.	10.7	15.	33	XIII.
Balvan Štefan	Karola	Bauty	77	5:17	16.	5:51	13.	21.6	7.	36	XIV.
Halas Jozef	Ela	Brenda	42	4:27	14.	5:32	15.	12.2	12.	41	XV.
Haršáni Pavol	Dolina	Sandra	137	7:02	18.	6:19	16.	10.5	16.	50	XVI.
Vlasič Petr	Rubin	Simon	0	3:03	1.						
Vlasič Petr	Sajgon	Gason	10	3:52:00	12.						

Priebežné poradie výsledkov furmanských pretekov „O pohár ZCHKS“ 2010													
P.č.	Preteky	Vitanová	Nová Bystrica	Morovno	Bánovce n. Bebr.	Chocholná	Podolie	Trenč. Turná	Tepličky	Golianovo	Blesovce	Nitra	Spolu
	Meno furmana	20.2.	23.4.	15.5.	29.5.	19.6.	26.6.	24.7.	31.7.	7.8.	14.8.	21.8.	
1.	Dobrotka Ľuboš	9	10	9	10	9							47
2.	Kitaš Pavol	10	8	3	4	3							28
3.	Podolan Milan			8	9	10							27
4.	Játy Patrik		9	10		4							23
5.	Gnida Daniel				8	8							16
6.	Blizňák Jan		6	7									13
7.	Halas Jozef			6	7								13
8.	Vrecko Jozef			5	6								11
9.	Kubelák Miroslav				5	5							10
10.	Mak Juraj	8											8
11.	Matejík Jozef	1	4		3								8
12.	Kubica Piotr		7										7
13.	Zošák Anton	7											7
14.	Pavelek Pavol		5		2								7
15.	Hodulík Viliam					7							7
16.	Hlina Marek	6											6
17.	Dovina Juraj					6							6
18.	Gnida Daniel ml.	5											5
19.	Lieskovský Ján	4											4
20.	Raichel Ján			4									4
21.	Kitaš Peter		3			1							4
22.	Jakubík Tomáš		2			2							4
23.	Hrubec Štefan	3											3
24.	Balvan Štefan	2											2
25.	Francisty Ján			2									2
26.	Jedinák Anton		1										1
27.	Krnáč Ján			1									1
28.	Haršáni Pavol				1								1

KAMIENSKA PODKOVA

Po menšom oddychu a s očakávaním lepšieho počasia sa 9. 5. 2010 furmani zišli na 6. ročníku „Kamienskej podkovy 2010“ v Kamienke (okr. Stará Ľubovňa). Riaditeľom pretekov bol Michal Raškevič z Kamienky. Akcia bola organizačne zabezpečená Asociáciou furmanov Slovenska. Celý týždeň priprav bol komplikovaný počasím, ale na sobotu bola už predpoveď optimistickejšia. Celá trať bola na trávnom povrchu s pevným podloží, takže sa vytvorili vyhovujúce podmienky pre súťažiaci záprahy, ktorých sa na tohtoročných pretekoch zišlo 12. Na slávnostnú pozvánku obcou nastúpili furmani: Michal Raškevič z Kamienky, Juraj Pacolt z Kamienky, Ján Francisty st. a Ján Francisty ml. z Krupiny, Ján Čopjak z Jakubian, Peter Chobor z Pavloviec, Jaroslav Petrenka z Vikartoviec, Jozef Puškár z Kováčovej, Ján Kondula z Malužinej, Peter Pardus z Hniezdneho, Ján Suško z Belej nad Cirochou a Peter Žilík z Brezna.

Pre furmanov boli po pozvánke obcou pripravené 3 súťažné disciplíny o hodnotné a krásne ceny. Celé podujatie komentovala Lenka Mahútová z Turčianskych Kľačan. Nad súťažiacimi držal tvrdú ruku rozhodcovský zbor v zložení: Ján Michňa z Jakubian, Adam Vilim z Nesluše a technický delegát Viliam Grega z Veľkého Folkmára. Pre furmanov neboli súťažné disciplíny také jednoduché ako si mysleli.

V prvej disciplíne „Kamienska sranda“ museli furmani najmä dobre počúvať pri prehliadke trate a porade s rozhodcami. Pre súťažné páry boli pripravené technické prekážky: hneď ako prvé museli na 4 časti preštiepiť sekerou pripravené polienka a tie nahádzať na voz tak, aby ich pri prejazde traťou nestratili. Čakal na nich slalom okolo stromčekov, výjazd do koridoru v kopci a zhodenie prekážky, z koridoru museli následne vycúvať okolo stromčeka tak, aby neporušili trať. Po vycúvaní a voľnom prejazde časťou trate museli obozretne dávať pozor na zošíkmený koridorový vjazd na pevný drevený mostík so stromoradiť. Polienka si museli aj vyložiť a znovu pekne cúvať tak, aby správne ukončili disciplínu v cieľi. Trofej najúspešnejšieho získal Michal Raškevič z Kamienky a za ním jeho rivali Ján Suško z Belej nad Cirochou a Peter Pardus z Hniezdneho. Zemiaková medaila sa ušla Jurajovi Pacoltovi z Kamienky. Táto disciplína preverila schopnosť koní zosúladiť sa a reagovať na hlasové pomôcky najmä pri cúvaní z kopca.

Počasia furmanom prialo a tak sa mohli pustiť do druhej súťažnej disciplíny. V tejto disciplíne furmanov čakal široký, presne vyznačený koridor s dĺžkou trate 40 m a postupne dopínané drevá. Finálne sa

ťahali 4 kláty, ktoré sa podarilo dotiahnuť až do cieľa jedine Michalovi Raškevičovi, ktorý tým získal prvenstvo aj v druhej disciplíne. Za ním v závese na druhom mieste zostal so 4 klátmi na 30,37 m Peter Chobor. Na tretie miesto sa dotiahol Ján Francisty st. s 3 klátmi na 20,60 m. Táto disciplína preverila súhru koní pri zapieraní a najmä aj pri postupnom doväzovaní driev. Bolo vidieť chuť a ohotu ťahať a poslúchať svojho furmana. Po tejto disciplíne si furmani dopriali zaslúžený obed, kone mali čas popásť sa, osviežiť sa a napiť čerstvej vody v blízkom potoku. Počas obednej prestávky boli pre divákov pripravené divácke súťaže, preteky a mnoho atrakcií. Už od rána sa mohli povoziť na koni. Pre návštevníkov bol pripravený guláš, klobásy i mnoho ďalších pochútok, a pre drobcov kopec sladkostí a hračiek. Pre záujemcov boli pripravené aj stánky s kožiarskym a sedlárskym sortimentom.

Čas pokročil a po obede sa furmani pustili do poslednej silovej disciplíny. V ťažkom ťahu jednozáprahov sa ťahali železné sane s betónovými kockami, ktoré sa postupne dokladali. Do hodnotenia tejto disciplíny sa počítali obidva kone. Začalo sa na základnej hmotnosti 1 000 kg, ktorú okrem jednej kobyly Jozefa Puškára prešli všetky kone. Pokračovalo sa ďalšími vyradovacími kolami, avšak prišiel veľký zvrat v počasí a to silná búrka v druhom kole vyradovania. „Čo zdravé nohy malo, utekalo sa schovať“. Disciplína sa prerušila, po umúdení počasia sa pokračovalo ďalej, ale terén už začínal byť veľmi mokrý a blatistý. Podmienky pre všetkých furmanov a kone sa sťažili. V poslednom kole sa ťahalo cca 2 500 kg. Absolútnym víťazom tejto disciplíny sa stal žrebec Forster Michala Raškeviča, ktorý ako jediný dotiahol sane do cieľa, jeho párový kolega žrebec Boksyt zostal na 12,60 m a tretím silákom sa stal Tango Jána Francistého st. Tak si vybojoval Michal Raškevič do tretice prvenstvo. Tým, že sa počítali obidva kone záprahu, poradie furmanov riadne pomiešalo karty. Po búrke vyšlo slnko a aj keď sa ochladilo a podklad sa podmäčal, disciplína bola úspešne ukončená. Pristúpilo sa k celkovej dekorácii víťazov „Kamienskej podkovy“, ktorými sa zaslúžene stali Michal Raškevič, na druhom mieste Peter Chobor a na treťom mieste Peter Pardus. Odniesli si krásne poháre a vecné ceny.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí pomohli a pridali ruku k dielu tak, aby bol celý priebeh furmanských súťaží dobre zabezpečený. Podakovanie patrí aj všetkým sponzorom, ktorí prispeli svojou troškou do mlyna. Tešíme sa na stretnutie o rok.

Bc. V. Pacoltová

V luxusnom areáli IRI Agroforest Pezinok, v areáli Zdravia Rozálka Pezinok pod kopcami Malých Karpát sa konali v závere mája prvé medzinárodné jazdecké preteky v skoku na koni - parkúre za medzinárodnej účasti 221 jazdcov z 8 národov. Slováci sa predstavili v skvelej forme ako v prvých dňoch týchto 4-dňových pretekov, tak aj v závere.

V prvý deň sa najviac darilo Poliakovi Slawomirovi Uchwatovi, ktorý zvíťazil v Mladých koňoch aj v Strednej túre, a vo Veľkej túre bol 2., a najmä Slovákovi Broňovi Chudybovi ml., ktorý bol „na pláci“ vo všetkých súťažiach, kde štartoval (Little Tour - 3. m., Medium Tour - 2. m., Big tour - 3. m.). Domáci sa dočkali slovenskej hymny v 1. kvalifikácii Big Tour, ktorú vyhral mladý slovenský jazdec Ján Cigan s 9-ročnou Lavai.

V piatok ráno sa na jazdcov konečne spod mrakov po týždňovom daždi usmialo aj slnko a tak neprekážal ani skorý začiatok prvej súťaže o 8. hodine. Na programe boli druhé kvalifikácie vo všetkých 4 vypísaných seriáloch - túrach, ako prvá sa jazdila druhá kvalifikácia do Little Tour. Zvíťazil v nej opäť rakúsky jazdec Bernhard Maier na hnedákovi Meniac pred slovenským reprezentantom z východu Petrom Mackovjakom na dvoch koňoch Cold Lake Horses Huncovce. Po prvej súťaži už ale v areáli Zdravia Rozálka v Pezinku hrala iba slovenská hymna, v Youngster Tour to bolo zásluhou Bronislava Chudybu ml., ktorý pokračoval vo svojich vynikajúcich výsledkoch aj v druhý deň pretekov, keď na 7-ročnom Corazonovi zajazdil priam ukážkový parkúr a s prehľadom zvíťazil. Tento výkon zopakoval aj v tretej súťaži druhého súťažného dňa a na kobyľke Violetfee bol v dvojfázovom skákaní druhej kvalifikácie nedostihnuteľný. Druhá kvalifikácia veľkej túry sa jazdila na jedno rozoskakovanie a až 20 jazdcov zajazdilo základný parkúr čisto. Najrýchlejší v rozoskakovaní bol jazdec Marián Štangel na koni Ukarlos pred Petrom Mackovjakom a Jozefom Wildom, všetci traja zo Slovenska.

V sobotu boli na programe 3 súťaže. Prvá bola otvorená súťaž - posledná šanca pre nekvalifikované kone a jazdcov na umiestnenie, tu zvíťazila mladá česká reprezentantka Lenka Gladišová na kobyľke

Irras pred Slovákom Igorom Šulekom na Darii a ďalšou českou reprezentantkou, 19-ročnou Kateřinou Vašákovou na koni Dorca. Druhou súťažou bolo finále malej túry, kde sa z dvoch kvalifikácií kvalifikovalo spolu 40 jazdcov. Do rozoskakovania sa prebojovalo 12 dvojíc, z ktorých bol najrýchlejší víťaz obidvoch kvalifikácií - rakúsky jazdec Bernhard Mayer na žrebcovi Meniac pred maďarským jazdcom Gyulom Szuhajom a Slovákom Bronislavom Chudybom ml. Poslednou sobotňajšou súťažou bolo bariérové skákanie, kam sa prihlásilo 20 dvojíc. Prvá výška sa jazdila na 140 cm a známy chorvátsky parkúr majster Eduard Petrovič v prvom rozoskakovaní zdvihol jazdcom výšku na 160 cm, nasledovala výška 175 cm, 185 cm a do posledného rozoskakovania sa dostali dvaja poľskí reprezentanti a Jana Perníčková (CZE). Jej Apačovi sa však 195 cm moc nepáčilo a odmietol poslušnosť, Poliaci však nezaváhali a obidvaja 195 cm skočili a tak sa delili ex-equo o prvé miesto.

V nedeľu boli na programe posledné tri finále: „Strednú túru“ vyhral poľský reprezentant Slawomír Uchwat a „Mladé kone“ rakúsky jazdec Berhard Maier, najväčšiu pozornosť samozrejme pútala „Grand Prix CSI Pezinok“, kde pohár za víťazstvo zdvihol nad hlavu za tónov slovenskej štátnej hymny Radovan Šillo na koni MONARK DU CHARMEUX. Na druhom mieste sa umiestnil rakúsky jazdec Berhard Maier s kobyľkou LILLIFEE, ktorý v riskantnom nájazde na záverečný skok v rozoskakovaní spôsobil plným pezinským tribúnam takmer infarktový stav, a tretím miestom potvrdil úžasnú formu Slovákov Bronislav Chudyba ml. na koni COTTON CANDY.

Plné pezinské tribúny sprevádzali súťažiacich počas celých jazdeckých pretekov a vytvárali tak jazdcom skvelú divácku kulisu, tí ich za to odmenili výbornými a napínavými výkonmi. Potešujúca bola najmä skutočnosť, že sme počuli často hrať slovenskú hymnu zásluhou našich najmä mladých jazdcov. Organizátor pripravil pre divákov okrem napínaveho športového programu aj zaujímavý sprievodný program, v ktorom dominovala módna prehliadka Daniely Kralewich.

S. Gavorníková

Počas tretieho júnového víkendu sa v areáli Žrebčína Motešice už tradične stretávajú jazdci najťažšej olympijskej jazdeckej disciplíny všestrannej spôsobilosti - military. Inak tomu nebolo ani v tomto roku, kedy sa priaznivci military zišli v poradí už štvrtýkrát na medzinárodných jazdeckých pretekoch MOTEŠICE CCI**/*. Ide o úroveň náročnosti jednej dlhej hviezdy a dvoch dlhých hviezd, ktoré sú súčasne kvalifikačné úrovne pre posunutie jazdca o stupeň vyššie, ale aj kvalifikáciou na chovateľské Majstrovstvá sveta mladých koní v Mondial du Lion.

Na 4. ročníku sme okrem zvýšenia úrovne poskytovaných služieb ako aj vylepšenia motešického areálu zaznamenali aj najvyšší počet prihlásených a štartujúcich jazdcov. Z pôvodne prihlásených 76 jazdcov sa do 4 súťaží, z ktorých dve boli medzinárodné a dve národné, na štart prvej disciplíny - drezúry postavilo 62 účastníkov jazdeckých pretekov.

Ako prvá sa jazdila drezúrna úloha medzinárodnej dlhej hviezdy, kde štartovalo 26 dvojíc, a priebežného vedenia sa po prvom dni ujal syn slovenského plemenníka Heraldika, ktorý pôsobil v Nemecku, Heraldik's Heart, v sedle s rakúskou reprezentantkou Michaelou Iglhauser s výsledkom 43,75 tr. bodu. Druhé priebežné miesto obsadil jej reprezentačný kolega a rakúsky olympionik Harald Siegl a na treťom priebežnom mieste bol tiež rakúsky reprezentant Richard Mühlböck na koni Little Cheeky.

Zo slovenských jazdcov, ktorých sme mali v tejto súťaži dvoch, sa na drezúre lepšie darilo Mariánovi Mídelkovi na koni Jantár 5 (Furioso XXV-17) s výsledkom 51,67 tr. bodu, v priebežnom poradí nasledoval ako druhý zo slovenských jazdcov Patrik Eibner s valachom Sacramento King. Obidva slovenské kone mali jasný cieľ, a to splniť kvalifikáciu na chovateľské MS mladých koní vo Francúzsku.

Po CCI* nasledovala drezúra dvoch dlhých hviezd CCI**, kde sme mali na štarte 8 jazdcov. Z nich sa drezúra najviac vydarila britskej dvojici kapitán Paul Adams a Algorithm (41,30 tr. bodu) - tento koník pred pár rokmi začínal svoju veľmi úspešnú military kariéru práve tu v Motešiciach víťazstvom

v národnej súťaži. V druhej polovici dňa sa jazdili národné súťaže stupňa „L“ a „Z“. V súťaži „L“ sa priebežného prvenstva ujal rakúsky olympionik Harald Siegl, ktorý do Motešíc priviedol aj svojho mladšieho koníka Amalfi Nero (40,36 tr. bodu). V súťaži stupňa „Z“ sa s výrazným náskokom ujala priebežného prvenstva maďarská jazdkyňa Gabriella Láslo na koni Hobo.

Druhý deň medzinárodných pretekov MOTEŠICE 2010 bol pre jazdcov najťažší nielen vzhľadom na náročný kros traťového dizajnéra z Veľkej Británie Ronalda Alexandra, ktorý ich čakal v motešických kopcoch, ale aj na extrémne teplé počasie, s ktorým museli na trati bojovať. Ako prvý sa na trať krosu vydali jazdci dvoch dlhých hviezd. Tu dosiahol najlepší výsledok opäť kap. Paul Adams s Algorithmom, ktorí absolvovali kros bez penalizácie na prekážkachs miernym prekročením časového limitu, a pred nedeľným parkúrom tak mali pohodlný náskok pred svojimi súpermi. Kros dvoch hviezd dokončili šiesti jazdci. V súťaži CCI*, ktorá nasledovala, sa nedarilo priebežne vedúcim rakúskym jazdcom, a ako priebežne prvá Michaela Iglehauser, tak aj priebežne tretí jazdec Richar Mühlböck zaznamenali v krose zastavenie. Keď aj priebežne druhý Harald Siegl dostal penalizáciu za prekročený čas, tak sa po druhom najnáročnejšom dni ujala priebežného vedenia čistým krosom motešická odchovankyňa plemena furioso - sympatická šimla GOMBA (Furioso XXII-7), ktorú už 3 roky jazdí mladý český jazdec Miloslav Příhoda. Kros jednej dlhej hviezdy dokončilo 20 jazdcov.

Národné krosy nezaznamenali žiadne výraznejšie vypadnutie favoritov, väčšina koní a jazdcov prišla do cieľa bez penalizácie na prekážkach.

V nedeľu ráno na tretej veterinárnej kontrole zbor rozhodcov nepustil ďalej v súťaži až 3 kone, išlo o koňa štartujúceho v dvoch hviezdach Zengó, maďarského jazdca Petra Tusku, ktorý bol už v samotnom krose nesmierne vyčerpaný, ako aj dva kone z národnej súťaže stupňa „Z“.

Po veterinárnej kontrole a prehliadke parkúru nastúpili na štart 4 jazdci z dvoch dlhých hviezd, ktorí v súťaži pokračovali. Okrem Zenga, vylúčeného na rannej veterinárnej prehliadke, sa zo súťaže

odhlásila ešte v sobotu večer aj druhá maďarská jazdkyňa Vanda Pintér. Ako prvý nastúpil na štart parkúru Miloslav Příhoda so svojim novým koníkom Rebellion, ktorého má v tréningu necelé 3 mesiace, zaznamenali 4 zhodené prekážky a v konečnom poradí obsadili pekné 4. miesto. Tretia skončila maďarská jazdkyňa na sympatickej ryške Oktogon, druhá jej reprezentačná kolegyňa Noémi Bakonyi na koni Ben Fox a víťazstvo si z najvyššej súťaže z Motešíc odniesol kapitán Paul Adams na koni Algorithm, Veľká Británia.

Po hymne Veľkej Británie sa Motešicami rozoznala po druhej medzinárodnej súťaži CCI* aj česká hymna zásluhou mladého českého jazdca Miloslava Příhodu a motešickej Gomby (Furioso XXII-7), ktorí nezaváhali na parkúre ani jediný raz, čistým parkúrom obhájili priebežné prvé miesto po krose a zvíťazili (výsledok 48,13 tr. bodu) v nabitej medzinárodnej konkurencii pred rakúskym olympionikom Haraldom Sieglom s Louis W (53,37) a Katharinou Kasperak na koni Black Francis (55,67), tiež Rakúsko. Obrovskú radosť v cieľi nám predviedol domáci jazdec Patrik Eibner na koni Sacramento King, ktorý si splnil vyššie spomínanú kvalifikáciu do Francúzska. Marian Mídelka mal tiež výborne pripraveného Jantára a východiskovú pozíciu po čistom krose na prekážkach, avšak zhodená posledná prekážka na parkúre rozhodla, že si budú musieť s Jantárom kvalifikáciu zopakovať.

V národných súťažiach treba určite vyzdvihnúť okrem skvelej zahraničnej účasti aj výborné výsledky slovenských jazdcov nielen seniorských, ale ani mladé talenty v Motešiciach určite nesklamali. V národnej súťaži stupňa „L“ potešil predovšetkým výkon zástupkyne Žrebčína Motešice Veroniky Kučerovej s plemenným žrebcom EUROGRAF (Furioso XXV), ktorí skončili na 2. mieste, a taktiež Ivana Kureja s 9-ročnou motešickou kobyľkou Granada. Táto dvojica sa umiestnila po čistom krose na prekážkach s miernou časovou penalizáciou a čistom parkúre na peknom 4. mieste (71,69). Zvíťazil Harald Siegl na koni Amalfi Nero (46,36 tr. bodu). V súťaži stupňa „Z“ sa výborne darilo mladučkým reprezentantkám jazdeckého oddielu TJ Elán Čierna Voda Kláre Abrahamfyovej - JAWA (Przedswit XXXI-1) a Dorote

Kotradyovej - KALIF, ktoré sa umiestnili v konkurencii 22 jazdcov na výbornom 2. a 4. mieste. Zvíťazila maďarská jazdkyňa Gabriella Láslo na koni Hobo.

Motešickí organizátori už tradične každým rokom zvyšujú kvalitu týchto medzinárodných jazdeckých pretekov, ktoré si postupne hľadajú svoje miesto v nabitom kalendári medzinárodných pretekov všestrannej spôsobilosti, ale až tento ročník s vysokým počtom štartujúcich naplno ukázal skvelú atmosféru, akú môžu jazdecké preteky vo všestrannej spôsobilosti ponúknuť nielen jazdcom, ale aj divákovi a partnerom tohto podujatia.

S. Gavorníková

Miroslav Příhoda na koni Gomba

Miroslav Příhoda na koni Gomba

Paul Adams na koni Algorithm

V zrekonštruovanom jazdec-kom areáli Jazdeckého klubu Napoli, v areáli bývalého šamorínskeho žreb-čina, sa konali v prvý júnový víkend štvordňové jazdecké preteky v par-kúrovom skákaní. Napriek tomu, že pretekom predchádzalo veľmi daždivé počasie a na väčšine územia Slovenska museli byť jazdecké preteky pre zá-plavy zrušené, preteky v Šamoríne prebehli na najvyššej úrovni. Moderná hala o rozmeroch 35 x 60 m, ktorú je možné po stranách otvoriť, splnila svoj účel a poskytla jazdcom aj konikom skvelé podmienky na skákanie.

Program týchto pretekov otvorili vo štvrtok poobede mladé kone, ktoré tu absolvovali svoje kritériá. V súťaži KMK - 4-ročné kone si prvé a druhé miesto odniesla Monika Štangelová, v 5-ročných koňoch to bol Peter Mackovjak na koni Terry Z a v 6-ročných koňoch zvíťazil domáci jazdec Bronislav Chudyba ml. na koni Rocky 4.

Popri prvej piatkovej rannej súťaži detí parkúr stupňa „ZM“ bola vyhlásená aj špeciálna cena za najlepšie upraveného jazdca a koníka - najsympatickejšia dvojica. Túto cenu si odniesol domáci jazdec Mário Hoffman ml. so sympatickým ponikom Napoli. Prvenstvo v detskej súťaži si v rozskakovaní vybojovala Laura Bargarová na koni Sara(-Lapaz 9), pred svojou oddielovou kolegyňou Dianou Štípalovou na koni Kuba, obidve IRI Agroforest Pezinok.

Program pokračoval súťažou pre deti a hobby jazdcov. V kategórii detí zvíťazila Petra Vachová na koni Le Grand, JŠ Zálesie, a víťazstvo

za kategóriu hobby jazdcov si vybojovala Andrea Poláčková s tmavou hnedkou Taktika, KFK Majer Dolány. Na programe v piatok boli ešte súťaže dvojfázového skákania, pričom prvú vo výške 100/110 cm vyhral Marko Halo ml. na kobyľke Balerinka, SPU Slávia Nitra a svoju formu potvrdil aj druhým miestom s koňom Rockefeller. Poslednú piatkovú súťaž 110/120 cm vyhral Viliam Naštický z Národného žrebčína Topolčianky na kobyľke Libora.

V sobotu ráno sa opäť začínalo detskými súťažami: v súťaži na štýl zvíťazila domáca jazdkyňa Alexandra Nálepková na koni Yellow Man pred dvomi zástupkyňami IRI Agroforest Pezinok Laurou Bargarovou a Sarou Malíkovou. Domácim jazdcom sa darilo aj v ďalšej súťaži - parkúre stupňa „L“, v ktorej zvíťazil čistým rozskakovaním Broňo Chudyba ml. s koňom Corazon 30, druhé miesto si vybojoval Marko Halo ml. na koni Rockefeller a tretia skončila Monika Štangelová s Balouvalley. V Cene Fun Rádia, parkúr stupňa „S“, si prvenstvo vybojoval Viliam Naštický s L'Amour Funny. Poslednou sobotňajšou súťažou bolo divácky veľmi atraktívne a napínavé zrkadlové skákanie - Cena Odvahy JK Napoli. Spolu súťažilo až 16 dvojíc, ktoré v 5. kolách systémom K.O. postupovali do finále. Napínavou súťažou prechádzali bez zaváhania zástupkyne IRI Agroforest Pezinok - Laura Bargarová a Diana Štípalová, ktoré sa stretli aj vo finále, kde bola úspešnejšia Diana Štípalová na 5-ročne

kobyľke plemena furioso Kuba (Koheilan VII-1).

Aj nedeľné ráno patrilo deťom a to súťaži Cena rodičov - skok „ZM“ s rozskakovaním. Zvíťazili opäť už úspešné zástupkyne IRI Agroforest Pezinok v poradí Laura Bargarová - Sara (Lapaz 9), Frederika Špániková - Aramis a Diana Štípalová - Kuba (Koheilan VII-1).

V súťaži stupňa „Z“ Cena časopisu Jazdecká Revue zvíťazila Lucia Kosková na koni Lionel, Koška Horse Team Lučenec. V stupňovanej náročnosti do 120 cm - Cena Equito Rovinka si víťazstvo vybojoval Radovan Cibere na koni Dollar-Look Van't A pred Barborkou Sokolovou a Romanom Mladým. V hlavnej súťaži pretekov - parkúre „S“ Cenu JK Napoli zvíťazil Igor Šulek na nestarnúcej skvelej ryške Daria pred domácim jazdcom Bronislavom Chudybom ml. na Corazon 30 a Pavlom Ivánkom s Candy.

Jazdecké preteky Cena JK Napoli na výbornú splnili svoj cieľ, kedy umožnili malým začínajúcim nádejam tohto jazdeckého športu stretnúť sa na jedných jazdeckých pretekoch s profesionálnymi jazdcami. Umožnili deťom zažiť skvelú atmosféru pretekov vo výborných podmienkach na dobrom podklade v hale a v silnej „detskej“ konkurencii. Podujatí, ktoré sú organizované špeciálne pre deti, je na Slovenku stále nedostatok a aj preto patrí poďakovanie za výborné zvládnutie týchto príjemných pretekov najmä organizátorom - realizačnému tímu JK Napoli.

S. Gavorníková

Už druhý ročník regionálnej výstavy koní sa konal v poslednú májovú sobotu v Dvoroch nad Žitavou. Tak ako minulý rok otvorila seriál výstav na Slovensku.

Za príjemného slnečného počasia pár minút po 10. hodine vošli na predvážiacu plochu 4 koče so zapriahnutými koňmi niekoľkých plemien - za párom domácich „frízov“ nasledovali lipicany z Vydrian, jednozáprah welsh pony zo ZAD Dvory nad Žitavou a „mini záprah“ shetlandských žrebčov vystavovateľov z ČR. Po čestnom kole vystúpili z kočov Ing. Stanislav Becík, PhD., predseda ZAD Dvory nad Žitavou, a doc. Ing. Marko Halo, PhD., predseda Predstavenstva ZCHKS, ktorí krátkymi príhovormi oficiálne výstavu otvorili.

Moderátorom počas celého dňa bol Ing. František Grácz, ktorý nielen že predstavil každého zo 44 predvádzaných koní, ale zároveň oboznámil divákov so stručnou charakteristikou jednotlivých plemien zastúpených na výstave: shetlandský a welsh pony, lipican, frízsky, starokladubský a achaltekinský kôň, furioso, norik, belgik, slovenský teplokrvnik, shagya arab a klusák. Kone rozdelené do 13. kategórií postupne defilovali pred hodnotiacou komisiou, ktorá pracovala v zložení MVDr. Eduard Morvay, Ing. Peter Görözdí a Ing. Eugen Feherváry. Pri hodnotení plemien pony sa jedným z členov komisie stal Mojmir Fiala, zástupca Welsh Breeders' Club of Czech Republic. Víťazi jednotlivých kategórií sa stretli v záverečnom súboji o titul „Šampión výstavy koní Dvory nad Žitavou 2010“. Komisia pri ich spoločnom nástupe porovnávala a postupným vylučovaním znižovala ich počet, až na ploche zostali len 3 kone. Po dlhom a ťažkom rozhodovaní nakoniec titul získal frízsky žrebec Manneke van de Plum v majetku domáceho majiteľa - Ing. S. Becika.

Úroveň organizácie výstavy oproti jej 1. ročníku stúpala. Organizátori dbali vo zvýšenej miere aj o pohodu divákov, ktorí sa zišli vo veľkom počte a určite ocenili nielen „tradičné“ stánky s občerstvením, ale najmä postavenie veľkej tribúny, takže mali možnosť pohodlne sledovať hodnotenie koní i sprievodný program. A ak sa ich predstavy o víťazovi výstavy nezhodovali s výberom komisie, mohli svoj názor vyjadriť v diváckej ankete „Najkrajší kôň výstavy“. Hlasovacie lístky všetkých, ktorí sa tejto ankety zúčastnili, boli zaradené do tomboly so zaujímavými cenami. Víťazným koňom ankety sa stal opäť frízsky žrebec, tentoraz však Onne Zuidema v majetku J. Bauera z Bratislavy.

Tento rok z pohľadu zisku víťazstiev v Dvoroch nad Žitavou teda patril frízskym koňom. O tom, či si v regióne južného Slovenska svoje kvality udržia alebo ich „predbehne“ iné plemeno, sa určite budeme môcť presvedčiť opäť o rok na ďalšom ročníku tejto úspešnej akcie.

LP

Welsh pony zo ZAD Dvory nad Žitavou a shetlandské žrebce vystavovateľov z ČR.

Slávnostný príhovor

Odvzdávanie cien

Cena rodičov pre deti do 14 rokov. Zvíťazila Laura Bargarová, druhá Frederika Špániková, tretie miesto Diana Štípalová

Stupňovaná náročnosť do 120cm - víťaz Radovan Cibere, druhá Barborka Sokolová a 3. Roman Mladý

Tabun na horskom pasienku v nadmorskej výške asi 2 800 m nad morom, v pozadí najvyšší vrch Európy - Elbrus (5642 m n. m.).

Koncom marca som po rokoch využila pozvanie chovateľov koní v Kabardino-Balkarskej republike (súčasť Ruska) a navštívila ich turisticky bez pochyby zaujímavú krajinu na území severného Kaukazu. Predmetom návštevy boli samozrejme hlavne kabardinské kone, miestne horské plemeno, vynikajúce vytrvalosťou, nenáročnosťou, odolnosťou a vyrovnaným temperamentom. Navštívila som niekoľko žrebčínov, fariem a výrobcov sediel, vyviezla som sa do hôr a mala som možnosť si aj jazdiť na tamajších koňoch v originálnom čerkeskom sedle.

Prvá cesta, hneď na druhý deň po mojom príjazde viedla do dediny Prirečnoe. Uprostred dediny je mohutná „skulptúra“, ktorá upozorňuje na Malkinský žrebčín (bývalý štátny). Žrebčín bol kedysi spolu s Malokaračajevským žrebčinom centrom chovu kabardinských koní a boli tu sústredení najlepší predstavitelia plemena. Bol založený v roku 1870, v tomto roku teda oslavuje už 140 rokov. Momentálne je v súkromných rukách a noví majitelia vynakladajú nemalé prostriedky na jeho obnovu.

Cesta cez žrebčín okolo jednej z troch pôvodných historických budov žrebčína - stajne žrebčov, v ktorej sú momentálne ustajnené okrem plemenníkov aj kone vo vytrvalostnom tréningu.

Interiér historickej stajne žrebčov. Plemenné žrebce ju obývajú len v mimopastevnom období. Na jar dostane každý vybraný plemenník skupinu kobýl (zvyčajne 20 - 25 ks) a s nimi trávi na horských pasienkoch celé pastevné obdobie, čo je zhruba od apríla až do prvého snehu na jeseň. Takéto skupiny koní sa na Kaukaze volajú „kosjaky“ alebo ináč „tabuny“.

Kabardinský plemenný žrebec Malkinského žrebčína - Igrok (lína Fiolet). Bol testovaný v športe a bol víťazom vytrvalostných pretekov na 160 km. Vytrvalostné súťaže získavajú medzi chovateľmi čoraz väčšiu popularitu, len v tomto roku je v Kabardino-Balkarii vypísaných 12 pretekov. Kabardinské kone sa zúčastňujú najvyšších medzinárodných súťaží aj v zahraničí.

Dvojročná kobyla zo skupiny mladých koní Malkinského žrebčína, určenej na predaj. V Kabardino-Balkarskej republike sa v posledných rokoch kabardinské kone vypalujú tekutým dusíkom v ľavej sedlovej krajine. Spodné číslo je posledné dvojčísle roku narodenia, horné číslo je poradové číslo žriebäť v danom roku (u daného chovateľa). Na ľavom stehne býva klasický výpal chovateľa železom.

Významným bodom počas môjho pobytu na Kaukaze bolo uzavretie dohody o spolupráci medzi chovateľmi zo Slovenska, Česka a Kabardino-Balkarským inštitútom poľnohospodárstva, preto verím, že moja cesta do tejto oblasti nebola poslednou.

Aktuálnou aktivitou slovenských a českých chovateľov a priaznivcov plemena je založenie spoločnej organizácie. Ďalšie informácie o tejto organizácii i o kabardinských koňoch je možné získať na webe www.kabardin.sk alebo na adrese evamarkova@kabardin.sk

Ďalšou zastávkou bola farma pri mestečku Čegem. Pri farme sa páslo stádo kobýl so žriebätami a v ňom ma zaujalo niekoľko koní so špeciálnymi chodmi - ako napríklad toto žriebä. V kabardinskom plemene sa vyskytujú aj kone, ktoré majú okrem troch základných chodov (krok, klus, cval) aj niektorý ďalší (tolt, mimochod). Preto sú v niektorých internetových zdrojoch zaradované medzi „gaited“ plemená (ako sú napríklad islandský kôň alebo paso fino).

Druhý deň nás prekvapil veľkou zmenou počasia, keď hlavne v stredných nadmorských výškach fúkal silný vietor, bola hmla a teplota sa hýbala okolo nuly. Fotoaparát sa nedal bez rukavíc udržať dlhšie ako pár minút. V takomto počasí sme navštívili niekoľko fariem v horách. Zážitkom bolo vidieť stádo 150 koní, ktoré sa postupne vynáralo z hmly a ktoré nasledoval zababušený jazdec - otec nášho sprievodcu po tejto farme. Na ďalšej farme bolo ešte sychravejšie, o to viac ma prekvapili úplne malé žriebäť, ktoré pobehovali okolo svojich matiek, a z ktorých niektoré sa narodili na poli iba noc predtým. Bolo mi povedané, že pokiaľ má matka dostatok mlieka, nie je pre ne problémom ani takéto počasie.

Plemenný žrebec Karagez (lína Fiolet) na ďalšej farme, tentoraz položenej o čosi nižšie ako predošlé. Tento žrebec bol úspešným účastníkom vytrvalostnej súťaže na 160 km na Svetových jazdeckých hrách v Aachene v roku 2006. Na obrázku je so svojim majiteľom v úlohe pracovníka pri tabune mladých žrebčov. Ďalší deň sme konečne zašli aj do tých „naozajstných“ hôr. Na Lade Nive, ktorej tamajšie terény veľmi svedčia a je tam veľmi rozšíreným vozidlom do hôr, sme vystúpili až na horu Nalžica v nadmorskej výške asi 2 200 m nad morom, odkiaľ je aj táto fotografia. V pozadí je náhorná plošina Inal, na ktorej sa od jari do jesene pasú stáda koní z farmy Gueren. Naľavo od nej je náhorná plošina Kinžal, kde sa pasú kone iných majiteľov. Ešte viac naľavo, niekoľko desiatok kilometrov odtiaľ, je Elbrus. Cestou sme sa zastavili na farme chovateľa, ktorý má asi 1 000 (slovom: tisíc) koní. Jednotlivé stáda boli rozmiestnené po okolí, v stajni sme našli len asi 20 plemenníkov a niekoľko koní pastierov.

Nasledujúce slnečné ráno bolo nádejným úvodom do skvelého dňa, ktorý sme strávili na horskej farme v nadmorskej výške 1 200 metrov nad morom. Čerkesi sú voči svojim hosťom nesmierne pohostinní, a tak na stole okrem vodky a Gruševoj (niečo ako Vinea z hrušiek) nechýbalo množstvo baranieho mäsa v rôznych obmenách, vrátane šašlikov. Pastier nám prihnal stádo mladých žrebčov a po „zaparkovaní“ sme mohli obdivovať jeho mladého, 5-ročného pracovného žrebca s tradičným čerkeským sedlom a uzdičkou. Kostra takéhoto sedla je kozlíková a celý postroj je často zdobený striebrom. Zvláštnosťou je tzv. poduška, srstou vypchaný „vankúš“ na sedle, ktorý zvyšuje stabilitu jazdca v horskom teréne.

Hlavným plemenníkom na tejto farme je Abrek 01 (lína Argamak), podľa inšpektora ruskej plemennej knihy jeden z najlepších kabardinských žrebčov v súčasnosti. Pôvodných a dostatočne početne zastúpených žrebčích línií je v kabardinskom plemene v súčasnosti 7: Argamak, Fiolet, Istorik, Dar, Atlas, Lachran a Zurab. Okrem nich sú dve novovznikajúce (Letčík, Bufer) a niekoľko pôvodných, ale už málo zastúpených.

Tabun kobýl na „zimnej“ pastvine neďaleko farmy. Na týchto lúkach sú kone z tejto farmy od návratu z horských pastvín až do jari, a to bez akéhokolvek prístrešku a len s minimálnym dokrmovaním. Na fotografii napravo je majiteľ a pastier s pracovníkom koňom.

Poslednou navštívenou farmou bola farma Gueren. Hlavným plemenníkom tejto farmy je Bakarij (lína Dar), pravý brat valacha Kara, ktorý sa umiestnil na 16. mieste na vytrvalostných Majstrovstvách sveta v Dubaji v roku 2005, na 27. mieste na ME v Írsku 2004, na 2. mieste na Majstrovstvách Nemecka 2004. Majiteľ tejto farmy uskutočňoval v rokoch 2002-2006 so svojimi koňmi výjazdy po vytrvalostných pretekoch mimo Rusko a získal mnohé umiestnenia.

E. Marková

Každých päť rokov sa už tradične koná v nádhernej scenérii dedinky Ebbs najväčšia udalosť vo svete chovateľov a milovníkov haflingových koní na svete. Tento rok už konečne padol piaty rok od poslednej svetovej výstavy haflingov. Termín dlho očakávanej udalosti bol určený na 2. - 6. júna 2010. Výstava sa konala priamo v najväčšom neštátnom žrebčine v Rakúsku, v žrebčine Ebbs. Táto dedinka sa nachádza v údolí obkolesenom vysokými kopcami.

V stredu 2. júna sa večer o 17. hodine slávnostne otvoril 5. ročník Svetovej výstavy haflingov, kde sa predstavil každý zúčastnený štát, samozrejme medzi štátmi nechýbala ani slovenská vlajka. O 18. hodine nasledovala veľká show. Napriek daždivému počasiu sa show vydarila a bola ocenená veľkým aplauzom od divákov. Druhý, tretí a štvrtý deň výstavy sa od 9. hodiny ráno hodnotili kone v 23 kategóriách. Každý večer o 18. hodine nasledoval program s rôznymi ukážkami napr. westernu, drezúry, parkúru, maďarskej pošty, tlačenia auta koňmi, futbalu hraného koňmi alebo aj záprahu. V piatok dorazili aj záprahy, ktoré absolvovali vyše 300-kilometrovú cestu po vlastnej osi zo Švajčiarska do Ebbsu.

Dovezené kone boli ustajnené v dvoch veľkých stanoch, v ktorých si ich mohli diváci obzrieť. Samozrejme bolo veľmi náročné pozrieť si všetky kone, keď sme si ešte chceli pozrieť hodnotenie žrebcov a večerné show. Ostávalo nám len vytipovať si kone, ktoré sme chceli vidieť podľa katalógu. Výstavy sa zúčastnilo okolo 1 000 koní, z toho 716 na hodnotenie zo 17 štátov: Belgicka, Dánska, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Monako, Holandsko, Poľsko, Švédsko, Švajčiarsko, Slovinsko, Slovensko, Česko, Maďarsko, Ameriky a Rakúsko. Po ohodnotení každej kategórie bolo vyhlásené poradie a prvé štyri kone boli dekorované. Musím podotknúť, že priebeh celej výstavy bol výborne zorganizovaný. Všetky kategórie boli veľmi silné a komisia mala neľahkú úlohu vybrať tých najlepších.

Vyvrcholenie celej výstavy bolo v sobotu 5. júna, keď boli vyhlásení svetoví šampióni. Svetovým šampiónom sa už tretíkrát stal 15-ročný žrebec liz.200/T Abendstern po liz.101/T Amadeovi z matky Dorlis po Berthol, ktorý vyhral aj triedu 12 - 23-ročných žrebcov a stal sa víťazom zvodu žrebcov 1998 v Ebbs. Rezervným svetovým šampiónom sa stal 6-ročný žrebec liz.350/T Stainz po liz.201/T Standschutz z matky Solvina po Amadeus, ktorý vyhral aj triedu 6 - 5-ročných žrebcov a stal sa víťazom zvodu žrebcov 2007 v Ebbs.

Svetová výstava haflingov bola veľmi vydarená akcia a dúfame, že sa jej budeme môcť zúčastniť aj o ďalších päť rokov.

M. Král'
Foto: Z. Kapustová

Skoro ráno 14. 5. 2010 sme sa vybrali v nádeji do rakúskeho mestečka St. Georgen/Hart, kde sa konal už 33. ročník zvodu kobýl Dolného Rakúska. Po asi troch hodinách cesty sme dorazili na miesto. Kvôli daždivému počasiu bolo predvedenie kobýl na tvrdom podklade zrušené a hodnotenie sa konalo vo veľkej krytej hale, kde mohli kobyly predviesť svoje chody na voľno.

Komisia pracovala v zložení: DI. Dr. Leopold Erasmus, Ing. Anton Ulm a Johann Pfeffer. Celkovo sa zvodu zúčastnilo 45 kobýl, z toho 14 kobýl A-línie, 1 kobyľa B-línie, 4 kobyly M-línie, 7 kobýl N-línie, 3 kobyly S-línie, 5 kobýl St-línie a 11 kobýl W-línie. V kategórii 3-ročných bolo 32 kobýl, v kategórii 4-ročných 7 kobýl a v kategórii 5-ročných a starších 5 kobýl. Trojročné kobyly sa hodnotili po 5 v skupinách podľa línií, menej početné línie sa spojili dohromady. Po ohodnotení každej skupiny boli vybrané najlepšie kobyly do užšieho finále. Do finále sa dostalo 7 kobýl: 3 kobyly A-línie, 3 kobyly N-línie a 1 kobyľa W-línie. Víťazkou zvodu sa stala kobyľa Arizona s ohodnotením 8,05 bodu po žrebcovi Atlantic, ktorý sa stal víťazom zvodu žrebcov 2004 a tiež víťazom výkonnostných skúšok 2004. Druhé miesto obsadila kobyľa Venus s ohodnotením 8,00 bodu po tirolskom žrebcovi Nordtirol, ktorý sa tento rok na svetovej výstave v Ebbs umiestnil vo svojej kategórii na druhom mieste. Tretie miesto získala kobyľa Tonga po Winternacht s ohodnotením 8,00 bodu. Táto kobyľa je pravou sestrou víťazky zvodu kobýl 2008 a tiež dvoch plemenných žrebcov. Ohodnotenie 8 bodov získali ešte dve kobyly, a to kobyľa Fantasy po Avantgarde, ktorá získala 4. miesto, a tiež kobyľa Geisha po Natural, ktorá sa umiestnila na 5. mieste. Šieste miesto obsadila kobyľa Subara po tirolskom žrebcovi Alpenstein a siedme miesto kobyľa Dolores po Natural. Obidve tieto kobyly dostali ohodnotenie 7,91 bodov.

Treba podotknúť, že komisia bola veľmi prísna a kobyly boli na zvod výborne pripravené. Organizácia zvodu bola zvládnutá na jednotku a dúfam, že čoskoro úroveň tohto zvodu kobýl bude porovnateľná so zvodom kobýl na Slovensku.

M. Král'

Prodám 6-letého valacha ČT

Perspektivní mladý sportovní kůň. Hnědý 6-letý valach ČT po 511 Rosario z m. po 2130 Furioso Kunin/2950 Valet xx. Silný, mohutný, KVH 165 cm, vhodný i pro těžšího jezdce, pastevně odchovaný, absolutně zdravý. S velkým skokovým potenciálem a perspektivou do vyššího sportu. Příjemně temperamentní, bez zlovyků, hodný na ošetřování, kování. Dosud bez úrazu, vhodný na drezuru, parkur i western, potřebuje silnější holeň. Ježděn dívkou. Zatím bez kariéry, z důvodu nedostatku času. Cena 3500 Euro. Při rychlém jednání sleva Tel.: 723 327 020, e-mail: conyc@seznam.cz

Ponuka koní

Predám valacha 12 ročný temperamentný, pre skúsenejších jazdcov, vhodný na turistické jazdenie prípadne ewstern - rýchlostné disciplíny. Cena 400 Eur. Z rodinných dôvodov. Okres Nové Mesto nad Váhom Kontakt: ponukakoni@centrum.sk

Norik

Predám chladnokrvné kone - NORIKY. Tel. kontakt: 0903183801

Jazdecké haly

Lahké mobilné jazdecké haly na mieru so svetlo-priepustným PE/PVC oplastením. Rýchla montáž Výborný pomer cena/kvalita. f.pastircak@modular.sk tel.:0911286284

Kobyła Hafling

Predám 6 - ročnú plemennú kobyľu Hafling. Výborná skokanka, vhodná na šport. V r. 2008 2. miesto - najkrajšia kobyľa na Slovensku. T: 0905 829 990.

Kvalitné sedlo

Predám kvalitné skokové sedlo značky KENTAUR PRIAMOS II. Používané 1/2 roka, nie je poškodené - ako nové. Vhodné aj pre vrcholový šport! Má elastickú stredne hlbokú sedlovú kostru s hranatou zadnou rázsochou. Sedlový vankúš je sendvičový, vlnou vypchatý. Predné aj zadné opierky sú stredne vysoké. Veľkosť posedlia: 17 1/2". Veľkosť prednej komory: 2. Tel: 0948039180

Predám stavebný pozemok vhodný na agroturistiku/chov koní

30km od BA, výmera 7ar - lokalita Častá (IS-voda, elektrika), ktorý je možné využiť aj v spojitosti s agroturistikou, čo bol náš pôvodný zámer. Je to okrajový pozemok a susedné pozemky su už len lúky. Využívané boli ako pasienky resp. na seno - výmera využívaných lúk cca.2,5-3ha. V blízkosti su veľmi dobre podmienky na rekreačné jazdenie a rekreáciu. Cena a bližšie informácie na tel. 0903210370

Predaj

Predám 3 trojročné žrebce, 1 dvojročný žrebec, 2 ročné žrebce plemena Furioso - súrne - množstevná zľava. 0915849402

Granule Energys

Ponúkam kompletnú radu krmiva Energys, granul a krmivo, kukuričné lupienky, extrudovaný ľan, lucerkové granule, cukrovárske rezky...www.ener-gys.cz, 0903255545.

Ponúkam výrobu stužiek na preteky súťaže

Ponúkam výrobu stužiek na preteky súťaže rozne akcie, výber rôznych farieb z 3 veľkostí a 3 druhov. Možnosť vloženia vlastného loga + potlač stuhy. pampuso1@azet.sk

Westernové sedlo

Predám wr.sedlo, uzdu a červenú podsedlovku všetko zn. NATOWA, z dôvodu predaja koňa a na nového mi veci nesedia. Veci boli kúpené vo februári. Cena 250€, pri rýchlom jednaní pridam čiernu ohlávkku zn. EQUI-THEME a čierne vodítko. Foto na mail: anka2909@azet.sk alebo tel. 0908245956

Žrebček ST

Predám mladého (9mesiacov) žrebčeka plemena ST s PP po výborných rodičoch, vo výbornom zdravotnom stave, všestranné využitie, začipovaný, temperamentný, zvyknutý na ľudí, na iné kone a zvieratá, neľakavý. V dospelosti vybeleje (po matke) t.č. 0915901894, afabinyova@gmail.com

Predám shagya kobyľku

ryška, šampionka arabských žriebät na výstave Kôň 2009, za pohyb 9,20 bodu, matka je Koheilan Tara po Koheilan VIII, otec je Mersuch II, v palici 155 cm, pastevný odchov, komunikácia zo zeme, tel. 0903255545. Pre náročných.

Inzerca z www.horses.sk. Bez jazykovej úpravy. Redakcia nezodpovedá za obsah a platnosť inzerátov.

Súťaže v orbe dvojzáprahmi

Dovoľujeme si Vás pozvať na súťaže v orbe dvojzáprahmi, ktoré sa uskutočnia v Nitre 22. augusta 2010 o 13.00 hod. počas medzinárodnej výstavy Agrokomplex 2010 v areáli výstaviska.

